

KOŠICKÁ HUDOBNÁ JAR 62.



Medzinárodný hudobný festival
27. 4. - 24. 5. 2017



Štátna filharmónia Košice
štátna príspevková organizácia

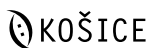
62. KOŠICKÁ HUDOBNÁ JAR 62nd KOŠICE MUSIC SPRING FESTIVAL

Medzinárodný hudobný festival sa koná pod záštitou ministra kultúry Slovenskej republiky, s podporou Košického samosprávneho kraja a Mesta Košice.

Festival je prioritným projektom Ministerstva kultúry Slovenskej republiky.

The International Music Spring Festival is held under patronage of the Minister of Culture of the Slovak Republic and supported by Košice Self-Governing Region and the City of Košice.

The Festival is Priority Project of the Ministry of Culture of the Slovak Republic.



Hlavný reklamný partner:





Miesta konania festivalu The venue of The festival

1



DOM UMENIA
Moyzesova 66

2



DÓM SV. ALŽBETY
Hlavná ulica

3



SEMINÁRYNY KOSTOL
SV. A. PADUÁNSKEHO
Hlavná 83/81

Obsah Contents

27. 4.	Otvárací koncert festivalu	8
2. 5.	Bratislavský chlapčenský zbor	12
4. 5.	Česká „Edith Piaf“	16
9. 5.	In Cordis – Spojené struny historické	20
11. 5.	Bel canto	24
16. 5.	Kodály Quartet	28
18. 5.	Faustovské pokušenie	32
22. 5.	Cellonet	38
24. 5.	Záverečný koncert festivalu	40
26. 5.	Richard Wagner: Víly	46
	English Translations	49



4



ÝCHODOSLOVENSKÉ MÚZEUM
Námestie maratónu mieru 22

5



TABAČKA KULTIRFABRIK
Gorkého 2

6



ŠTÁTNE DIVADLO KOŠICE
Hlavná 32/58



Vážení festivaloví návštevníci,

rád a s potešením Vám každoročne adresujem toto malé pozdravné posolstvo pri príležitosti konania Košickej hudobnej jari, jedného z najvýznamnejších kultúrnych podujatí na Slovensku, ktoré vstupuje už do svojho 62. ročníka a vďaka Štátnej filharmónii Košice si udržiava vysokú umeleckú úroveň.

Významný a na Slovensku často hraný český hudobný skladateľ Josef Suk pri vzniku diela Asrael, ktoré komponoval v najtragickejšom období života, napísal: „Bol som zachránený hudbou“. Tým zároveň vyjadril, akou silou na ľudský život pôsobí hudba. Som presvedčený, že jeho svedectvo o jedinečnosti pôsobenia hudby na ľudský život sa stane súčasťou vnímania a prijatia jeho diela, ktoré zaznie na Otváracom koncerte festivalu. Ak sa Asrael dotkne svojimi čistými hudobnými tónmi našej duše, Partita na počtu Majstra Pavla z Levoče od Alexandra Moyzesa oživí našu pamäť a pripomenie nám aj bohatstvo našej hmotnej kultúry a potrebu pripomínať si ju aj prostredníctvom hudby.

Historické, kultúrne a geografické rozhranie, v ktorom sa Košice nachádzajú, má integrujúcu funkciu a presah do susedných hudobných kultúr, maďarskej a poľskej, a pre dramaturgiu Košickej hudobnej jari i príležitosť každoročne predstaviť jej popredných hudobných predstaviteľov a interpretov. Bohaté tradície maďarskej kvartetovej školy predstaví publiku Kodály Quartet a skladby popredných poľských hudobných skladateľov zaznejú v interpretácii desiatich mladých violončelistov v programe Cellonet a v dielach, ktoré spája prvky starej hudby s modernou hudbou 21. storočia. Prvýkrát sa v Dóme sv. Alžbety predstaví Bratislavský chlapčenský zbor a rovnako po prvýkrát sa publiku v programe Bel canto predstaví sólistka Berlínskej opery, slovenská mezzosopranistka Jana Kurucová. Mladú generáciu iste osloví vystúpenie českej muzikálovej a šansónovej speváčky Radky Fišarovej a k hudobným vrcholom tohtoročnej festivalovej ponuky bude patriť Faustovská symfónia Franza Liszta.

Košická hudobná jar spoluvytvára z mesta Košíc dôležité kultúrne centrum európskeho významu a preto jej želám úspešný priebeh a Vám, vážení návštevníci, obohacujúce a trvalé hudobné zážitky.

Marek Maďarič
minister kultúry Slovenskej republiky



Dámy a páni,

spoločnosť U. S. Steel Košice s radosťou prijala ponuku Štátnej filharmónie Košice stať sa partnerom medzinárodného festivalu Košická hudobná jar. Som veľmi rád, že toto podujatie, ktoré má svoje nezastupiteľné miesto doma i v Európe, podporujeme už 16. rok. Výkony domáceho orchestra a tradične zvučné mená dirigentov, sólistov a hosťujúcich hudobných zoskupení sľubujú vysokú profesionálnu úroveň aj 62. ročníka tohto obľúbeného podujatia. Dovoľte mi zaželať všetkým návštevníkom tohtoročných koncertov Košickej hudobnej jari príjemné zážitky a nádherné hudobné momenty. Všetkým umelcom a hosťom festivalu prajem krásne zážitky z pobytu a účinkovania v Košiciach.

Scott Buckiso
Prezident U. S. Steel Košice, s.r.o.



Vážení koncertní posluchači,

mesto Košice so svojou bohatou a rozmanitou kultúrnou tradíciou bolo vždy centrom hudobného diania. K tomuto nemalou mierou prispelo aj založenie festivalu Košická hudobná jar (KHJ) v roku 1956 a vznik Štátnej filharmónie Košice, ktorá od roku 1991 samostatne tento festival organizuje.

62. ročník KHJ sa ponesie v znamení objavnosti. Mnohé diela zaznejú v Košiciach po prvýkrát a festival ponúkne aj viacero jedinečných projektov. Hlavným aktérom je opäť domáci orchester s ktorým sa predstavia vynikajúci a uznávaní umelci. Úvodný koncert je kombináciou špičkových interpretov a unikátnych diel. Výročie Majstra Pavla z Levoče si pripomenieme dielom A. Moyzesa Partita na počesť Majstra Pavla, po ktorej zaznie Koncertantná symfónia pre husle a violu W. A. Mozarta. Koncert uzavrie monumentálna Sukova Symfónia Asrael, ktorú uvedie Štátna filharmónia Košice po prvýkrát. Ďalšie symfonické koncerty sú dokladom programovej rôznorodosti festivalu - budú znieť šansóny, zažiaria tiež hviezdy operného sveta: Veronika Holbová a sólistka Deutsche Oper Berlin mezzosopranistka Jana Kurucová. Pod taktovkou bulharského dirigenta Yordana Kamdžhalova bude dominovať uvedenie najvýznamnejšieho symfonického diela F. Liszta – Faustovská symfónia, ktorá v Košiciach zaznie po 15 rokoch a budú účinkovať dvaja renomovaní klaviristi – jubilanti Eugen Indjič a Marián Lapšanský. Záverečný festivalový koncert privíta Symfonický orchester Miškolc, v spolupráci so speváckymi zbormi Collegium technicum a Nostro canto. Festival ukončia unikátnym koncertným uvedením opery Le Villi Giacoma Pucciniho.

Nezabudnutelné zážitky ponúknu aj komorné koncerty: Bratislavský chlapčenský zbor, súbor In Cordis Ensemble, Kodály Quartet a Cellonet.

Súčastou festivalu je premiéra Wagnerovej opery Víly v podaní Štátneho divadla Košice a výstava obrazov Viktora Tichonova z Bieloruska.

Ďakujem všetkým, ktorí tento hudobný festival v metropole Slovenska podporili. Verím, že jedinečnosť hudobného umenia Vám poskytne množstvo umeleckých zážitkov.

Július Klein
riaditeľ ŠFK

FESTIVALOVÝ VÝBOR FESTIVALU

The festival committee of the Festival

Július Klein

Riaditeľ a predseda festivalového výboru KHJ
Executive Director of the ŠfK and Chairman of the Festival Committee

Hana Bonková

Námestníčka umeleckej prevádzky ŠfK
Head of Artistic Department of the ŠfK

Mária Špaková Kornucíková

Dramaturgička ŠfK
Programme Manager of the ŠfK

Zbyněk Müller

Šéfdirigent ŠfK
Principal Conductor of the ŠfK

Júlia Bukovinská

Muzikologička
Musicologist

Peter Himič

Generálny riaditeľ Štátneho divadla Košice
General Director of the State Theatre, Košice

Karol Petróczi

Konzultant dramaturgie ŠfK
Consultant of the Programme Manager of the ŠfK

Jozef Podprocký

Hudobný skladateľ
Composer

ČESTNÉ PREDSEDNÍCTVO FESTIVALU

Honourable Chairmanship of the Festival

Scott Buckiso

Prezident U. S. Steel Košice
President of the U. S. Steel, Košice

Bartolomej Buráš

Riaditeľ Konzervatória v Košiciach
Director of the Conservatory in Košice

Igor Čap

Generálny riaditeľ Wagon Slovakia Košice, a. s.
General Director of the Wagon Slovakia Košice, a. s.

Jozef Král

Generálny riaditeľ Double Tree by Hilton, Košice
General Manager of the Double Tree by Hilton, Košice

27
APR

OTVÁRACÍ KONCERT FESTIVALU

Opening Concert of the Festival

19:00 | Dom umenia

The House of Arts at 7 p. m.

Štátna filharmónia Košice

Zbyněk Müller, *dirigent/ conductor*

Jana Karšková, *husle/ violin* | **Igor Karško**, *viola/ viola*

Alexander Moyzes (1906 – 1984)

Partita na počtu Majstra Pavla z Levoče, op. 67 (*výber*)

Partita in honour of Master Paul of Levoca, Op. 67 (*selection*)

1. *Intrada*

2. *Meditácia*

5. *Finále. Chorál a veľká fúga*

Wolfgang Amadeus Mozart (1756 – 1791)

Koncertantná symfónia

pre husle, violu a orchester Es dur, KV 364

Sinfonia concertante

E flat major (solo violin and viola) K 364

Allegro maestoso

Andante

Presto

Prestávka

Josef Suk (1870 – 1927)

Asrael, Symfónia pre veľký orchester c mol, op. 27

Asrael, Symphony for Large Orchestra in C minor, Op. 27

Andante sostenuto – Andante – Vivace

Adagio – Adagio e maestoso



Generačne najstarší tvorca slovenskej hudobnej moderny **Alexander Moyzes** bol vďaka svojmu otcovi Mikulášovi, pôsobiacemu dlhé roky v Prešove, osobite spätý s východným Slovenskom. K jeho posledným zreлым dielam sa radí **Partita na počtu Majstra Pavla z Levoče op. 67**, v ktorej vzdal jeho tvorca hold významnému levočskému majstrovi rezbárovi z obdobia neskoréj gotiky. Dielo malo premiéru v Košiciach v roku 1969 (dir. B. Režucha) a dodnes patrí k najhrávanejším skladateľovým opusom. Ako napovedá zvolená starobylá cyklická forma – partita, ide o Moyzesovo pomyselné pootvorenie okna do dávnych čias, avšak pohľadom (či nadhľadom?) skladateľa komplikovaného 20. storočia – národného umelca, ktorý našiel odvahu nevstúpiť do straníckych kruhov a povedať svoj názor na nešváry doby, nevzdávať poplatný hold hrdinom – súdruhom, ale skutočnému velikánovi. A to je prostá múdrosť života.

Koncertantná symfónia bola napísaná v roku 1779. Celkovou koncepciou, ale aj v detailoch je to klasické dielo svojho druhu. Naplno znejúcemu, symfonicky veľkorysému celku dodávajú sólové nástroje mimoriadny lesk, modulačné prechody i najdrobnejšie figúry a obraty sú jemne vycizelované; problém virtuózneho dueta je vyriešený maximálne jednoducho a pritom skvele. Oba sólové nástroje hrajú prevažne striedavo, opakujú celé frázy, alebo si ich delia. Ak hrajú spolu, deje sa tak v terciách, alebo sextách. Iba zriedkavo sa pohybujú voľne v samostatných partoch. Tri náladovo diferencované časti – živé a spevné Allegro, zádumčivé Andante a veselé, humorné Presto – vytvárajú znamenité, zaujímavé dielo – nesporne jeden z najlepších **Mozartových** koncertov.

K najpravdivejším umeleckým výpovediam patria také, ktoré „vyprešoval“ sám život. V čase najtemnejšej etapy životných udalostí tvorí **Josef Suk** – milovaný Dvořákov žiak a zať, manžel dcéry Otílie – symfóniu **Asrael** (1906). Prvotným impulzom bol Dvořákov odchod do večnosti, ale v zápätí Josef Suk stráca i svoju milovanú manželku, a tak sa práve komponovanie tohto diela stalo pre neho cestou záchrany. Sám Josef Suk o tom po rokoch napísal v liste Otakarovi Šourkovi tieto slová: *„Dílo má tehdy oprávněnost, když tvůrce může přesvědčivě podati útěchu trpícím, a že to může jen tehdy, když zakusí sám velikou bolest a v ní se očistí. A začínám »Asraelem«; chápeš, co jsem musel prociťiti, než jsem se dostal k závěrečnému C dur? Ne, to není jen dílo bolesti, to je dílo nadlidské energie.“* Dielo dostalo názov podľa anjela smrti, z religiozity východu, kde je jeho úlohou odvádzať duše zomrelých pred súd. Prvé tri časti Sukovej symfónie vznikli ako umelecké zahĺbenie sa do spomienok na Antonína Dvořáka, je to hold majstrovi. Všetky tri časti Suk komponoval počas jarných mesiacov roku 1905, keď sa s Českým kvartetom zúčastnil dlhého turné v krajinách západnej Európy a na Balkáne. Tretiu časť dokončil presne v deň Otilkiných narodenín – 6. júna. Začal pracovať aj na štvrtéj časti, ale manželkin zdravotný stav sa náhle zhoršil a dostavil sa u nej vážny srdcový záchvat, po ktorom 6. júla skonala Sukovi v náručí... Po prekonaní prvotného náporu bolesti, keď jeho duša začala vnímať pokojom pretavenú intenzitu utrpenia, mení tento stav na dotvorenie diela nebývalej sily ako vnútorný hrdinský čin. V lete roku 1906 celú symfóniu zinscumentoval, úplne dokončil v októbri v Prahe a pamätná premiéra sa odohrala

v Národnom divadle 3. februára 1907 pod dirigentskou taktovkou Karla Kovařovica. V symfónii Asrael, ktorá je ladená v smútočnej tónine c mol sa objavujú dve hlavné témy – osudu a smrti. Predstavujú bolesť, smútok, stupňujúce sa obavy, ako tónové symboly či variácie v celom diele. Štvrtá časť je nežnou a lyrickou spomienkou na Otilku, lež s vedomím, že všetko sa pominulo. Posledná časť je dramatickým zápasom o vlastné ja, vyústením je katarzné prečistenie a vyústenie do symbolického prejasnenia v C dur. Každé utrpenie je neoddeliteľnou súčasťou života, prehľbuje ho a zhodnocuje jeho cenu, bez neho nie je možné zažívať chvíle radosti a poznať cenu lásky.

Zbyněk Müller je šéfdirigentom Štátnej filharmónie Košice a dirigentom Národného divadla v Prahe. Hudbe sa venuje od detstva. Na Konzervatóriu a AMU v Prahe vyštudoval hru na hoboji a dirigovanie. Už počas štúdií dosiahol mnohé úspechy – okrem piatich prvých cien v národných súťažiach získal v roku 1996 ďalšie ocenenia na interpretačnej súťaži Pražskej jari. Dva roky pôsobil ako prvý hobojista opery ND v Prahe, neskôr bol sólo-hobojistom v Pražskej komornej filharmónii, kde začal dirigovať. S Pražskou komornou filharmóniou dirigoval desiatky koncertov, a to aj na významných hudobných festivaloch. V rokoch 2001 – 2002 pôsobil v Českej filharmónii ako asistent šéfdirigenta V. Ashkenazyho, od roku 2004 sa datuje jeho spolupráca so Symfonickým orchestrom hl. m. Prahy FOK, od roku 2005 so Štátnou filharmóniou Košice. Na poste šéfdirigenta ŠFK pôsobí od sezóny 2008/2009.

Rodáčka z Košíc, **Jana Karšková** študovala hru na husliach na košickom konzervatóriu, neskôr na VŠMU v Bratislave (A. Šestáková) a na AMU v Prahe (J. Tomášek). V roku 1991 získala 2. cenu na medzinárodnej interpretačnej súťaži Beethovenov Hradec. Počas štúdií na AMU bola prijatá na Medzinárodnú hudobnú akadémiu Yehudi Menuhina v švajčiarskom Gstaade (A. Lysy). Bola členkou orchestra Camerata Lysy a Medzinárodného mládežníckeho orchestra Gustava Mahlera pod vedením Claudia Abbada. Od roku 1997 pôsobí v Komornom orchestri Zürich a súčasne od roku



2010 aj v Bazilejskom komornom orchestri. Ako členka komorných zoskupení absolvovala koncerty v Európskych krajinách, Severnej Amerike i v Ázii.

Huslista **Igor Karško** sa na festivale KHJ predstaví v pozícii violistu. Rovnako, ako jeho žena Jana, študoval hru na husliach na košickom konzervatóriu (K. Petróczi), na AMU v Prahe (J. Tomášek) a na Medzinárodnej hudobnej akadémii Yehudi Menuhina v Gstaade (prof. Alberto Lysy). Dvadsať rokov pôsobil ako koncertný majster Luzernského symfonického orchestra a člen súboru The Serenade String Trio, s ktorým vyhral prestížne súťaže komornej hudby (Florenca, Trapani, Caltanissette a i.). Ako koncertný majster barokového orchestra La Scintilla absolvoval turné s Ceciliou Bartolli v USA. I. Karško je zakladateľom barokového súboru La Gioconda, hosťujúcim koncertným majstrom Les Musiciens du Louvre a súčasne od roku 2010 vedie spolu s violončelistom Thomasom Demengom súbor Camerata Zürich. Ako sólista i člen komorných zoskupení koncertoval po celej Európe, pravidelne sa vracia aj na slovenské koncertné pódia, o. i. je každoročným hosťom festivalu KONVERGENCIE.



20:00 | Dóm sv. Alžbety

St. Elizabeth Cathedral at 8 p. m.

Magdaléna Rovňáková, Gabriel Rovňák,
*dirigenti/ conductors***Miriam Garajová,** *soprán/ soprano***Dana Hajóssy,** *klavír, organ/ piano, organ***anonym** (14. storočie): Alta trinita beata**hymnus:** Veni Creator Spiritus**Giovanni Croce** (1557 – 1609): Cantate Domino**François Couperin** (1668 – 1733): Jubilemus, exultemus**Franz Xaver Tost** (1754 – 1829): Memento Domine David**Georg Philipp Telemann** (1681 – 1767): Laudate
Jehovam omnes gentes**Simon Brix** (1732 – 1771): Magnificat, I. Magnificat**Antonín Dvořák** (1841 – 1904): Zpívejte Hospodinu**Maurice Duruflé** (1902 – 1986): Ubi caritas, hymnus**Wolfgang A. Mozart** (1756 – 1791): Skúška na koncert**Charles Gounod** (1818 – 1893): Ave verum**Franz Schubert** (1797 – 1828): Mille cherubini in coro**Gabriel Fauré** (1845 – 1924): Cantique de Jean Racine**John Carter** (1942): Praise to the Lord**Andrew Lloyd Webber** (1948): Pie Jesu**John Rutter** (1945): For the beauty**spirituály:** Little David, Hus'h**Luboš Bernáth** (1977): Ave verum**Stanislav Šurin** (1971): Gloria (z Trnavskej omše)Koncert sa koná v rámci **Dní mesta Košice.** / **The Concert**
takes place within **The Days of the Košice City**

KOŠICE



„Bratislavský chlapčenský zbor sa predstaví svojím profilovým sakrál-
nym programom. Po úvodnej procesii anonymného autora 14. sto-
ročia otvorí koncert hymnus **Veni Creator Spiritus**. Tento gregorián-
sky hymnus patrí medzi najznámejšie chorály, ktoré sa uvádzajú pri
slávnostných príležitostiach (napr. pri vstupe kardinálov do konkláve,
birmovaní, pomazaní kňazov). Pripisovaný je Rabanusovi Maurusovi.
Giovanni Croce aj **Antonín Dvořák** sa podujali na zhudobnenie jed-
ného z najznámejších žalmových textov **Cantate Domino canticum
novum** (Spievajme pánovi pieseň novú). Zatiaľ čo Croce vyjadril svoju
pokoru k Bohu 3-časťovým motetom, obsahujúcim kontrapunktické
prvky, Dvořák nechal naplno vyznieť melodickú linku v sólovej faktú-
re jednej z jeho najznámejších kompozícií a zároveň časti z cyklu
Biblické písně. **François Couperin**, prezývaný aj „Couperin Le Grand“
pochádza zo slávnej muzikantskej rodiny. Bol známym skladateľom
na do dvore Ľudovíta XIV. a na tomto mieste vznikla aj sakrálna sklad-
ba **Jubilemus, exultemus** (Radujme sa a oslavujme). Harmonická
a melodická faktúra často poslucháčom pripomína jagavý zvuk trú-
bok, ktoré na slávu Boha rozoznejú celú katedrálu. Podobný charak-
ter má aj skladba **Franza Xavera Tosta**. Hoci jeho meno znie germán-
sky, vnímame ho ako slovenského hudobného skladateľa. Narodil sa
v Čechách, no svoj aktívny muzikantský život strávil v Bratislave.
Skladbu **Memento Domine David** (Pamätaj, Pane, na Dávida) skom-
ponoval Tost pre bratislavský alžbetínsky kláštor. Originál diela vzni-
kol pre zbor a orchester, rovnako ako **Telemannove** dielko **Laudate
Jehovam omnes gentes** (Spievajte pánovi všetky národy). V tomto
roku je to už 250 rokov, odkedy nás jeden z najproduktívnejších
skladateľov v hudobných dejinách opustil (zoznam jeho diel obsa-
huje viac ako 900 opusov). Laudate Jehovam bolo skomponované
v poslednom tvorivom období skladateľa a hoci obsahuje množstvo
barokových prvkov, štýlovo sa už približuje klasicistickej forme.
Klasicizmus reprezentuje tiež **Mozartovi** pripisovaná **Skúška na
koncert**. Rozpráva príbeh malého Mozarta, ktorý chodil do chlap-
čenského zboru. Na jednu zo skúšok však neprišiel dirigent včas,
a tak sa chlapec sám ujal taktovky. Žartovné číslo uvádzame v slo-
venskom jazyku. Romantickú tvorbu v programe popri Dvořákovi
zastupujú tiež **Duruflé, Fauré, Gounod a Schubert**. Azda najme-
nej známym dielom v tomto výbere je **Faurého Cantique de Jean
Racine**. Racin patril k najväčším dramatikom 17. storočia, Fauré
skomponoval dielo na jeho text ako 19 ročný. Obsahom diela je
velebenie všadeprítomného Pána, podobne ako v skladbách **Ubi
caritas** et amor, Deus ibi est (Kde je láska opravdivá, tam Boh prebý-
va) a **Ave verum corpus** (Buď pozdravené telo Kristovo). Vďaka
pokojnému temporytmickému toku umožňujú poslucháčovi hlboko
rozjímať nad ich obsahom. **Cartera, Webbera a Ruttera** spája ang-
lická národná príslušnosť. Všetci traja sa narodili v rozpätí rokov
1942 – 1948 a sú súčasťou silnej skladateľskej generácie. Každá
z vybraných skladieb velebí dielo Pána z iného pohľadu. Zatiaľ čo
u Webbera ide o pietne rozjímanie nad telom Krista (z jeho známej
kompozície Requiem), Carter vyzýva k radostnej a nekonečnej
modlitbe k Bohu. Rutter v skladbe **For the Beauty of the Earth**
(Pre všetku krásu zeme) volí pre vyjadrenie úcty k Božskému dielu
na Zemi pro-fánny text. Záver koncertu obohatia poslucháčmi
oblúbené černošské spirituály. Pre afrických otrokov v Amerike
bola pieseň jednou z mála možností, ako zabudnúť na každo-

denné ukrutné trápenia. Do piesní vložili obrovskú nádej, túžbu po slobode a návrate domov. V závere koncertu odznejú diela slovenských skladateľov **Luboša Bernátha** a **Stanislava Šurina**, obaja sú zástupcovia mladšej skladateľskej generácie. **Ave verum** je samostatnou skladbou, ktorú skladateľ dedikoval sólovému hlasu a klavíru. **Gloria** (Sláva Bohu na výsostiach) je časťou z Trnavskej omše skladateľa.“

Gabriel Rovňák

Bratislavský chlapčenský zbor (BCHZ) pôsobí na umeleckej scéne od roku 1982. Jeho zakladateľkou je Magdaléna Rovňáková. Zbor – pôvodne Chlapčenský filharmonický zbor – vznikol pri Slovenskej filharmónii a interpretoval detské party v oratóriách a kantátach. V roku 1988 sa teleso osamostatnilo, jeho repertoárový záber sa rozšíril o diela pre soprán, alt, tenor a bas. Dnes má Bratislavský chlapčenský zbor 50 členov a je súčasťou súkromnej základnej umeleckej školy. V jeho interpretácii si môžeme vypočúť gregoriánske chorály, renesančnú hudbu, štylizácie ľudových piesní, i skladby slovenských skladateľov venované BCHZ (L. Bernáth, P. Martinček, I. Hrušovský, E. Suchoň, I. Zeljenka a ďalší). Počas rokov spolupráce so symfonickými orchestrami (Slovenská filharmónia, Viedenský symfonici, rozhlasové orchestre v Bratislave a vo Viedni a i.) sa repertoár súboru obohatil o desiatky oratórií, kantát a symfónií významných svetových autorov, ako aj vďaka účinkovaniu na scéne populárnej hudby aj o známe muzikálové melódie. Zbor sa predstavil na koncertoch v európskych krajinách, v Izraeli, USA, Kanade, účinkoval na významných hudobných festivaloch a na medzinárodných zborových súťažiach (víťazstvo v Des Moines, USA, v Moskve, či v Lecco, Taliansko). S telesom spolupracujú špičkoví slovenskí pedagógovia – sopranistka a hlasová pedagogička Miriam Garajová, členka Slovenského filharmonického zboru a hlasová pedagogička Monika Maglayová. Klaviristkou BCHZ je Dana Hajóssy, druhým dirigentom Gabriel Rovňák ml.



Magdaléna Rovňáková – zakladateľka, dirigentka a manažérka BCHZ stojí na čele telesa od jeho vzniku. Absolvovala Konzervatórium a VŠMU v Bratislave, kde sa zamerala na zborové dirigovanie (profesori P. Hradil a J. Haluzický). V r. 1999 založila a ako riaditeľka vedie Súkromnú základnú umeleckú školu, kde sa speváci Bratislavského chlapčenského zboru vzdelávajú aj v hre na nástroji a v sólovom speve. V roku 2015 sa stala laureátkou ocenenia Krištáľové krídlo.

Dirigent **Gabriel Rovňák** už ako malý chlapec spieval v chlapčenskom zbore, ktorý založila jeho mama. Študoval zborové dirigovanie na Konzervatóriu v Bratislave a JAMU v Brne. V rokoch 2004 – 2008 zastával post dirigenta Komorného orchestra mesta Blansko, v roku 2013 uviedol Janáčkovu operu Liška Bystrouška v Hamburgu (Nemecko). Aktívne spolupracuje so slovenskými a českými orchestrami a speváckymi zbormi (ŠKO Žilina, Filharmonie B. Martinů Zlín, Štátna filharmónia Košice, Moravská filharmonie Olomouc, Solamente Naturali, spevácky zbor Lúčnica, Canens,...). V súčasnosti je 2. dirigentom BCHZ a venuje sa projektom koncertov pre deti a mládež, ktoré realizuje pre symfonické orchestre.

Miriám Garajová je absolventkou Konzervatória a Vysokej školy múzických umení v Bratislave. V roku 2005 získala prvú cenu na Medzinárodnej speváckej súťaži Imricha Godina a v nasledujúcom roku začala hosťovať v Opere SND, kde postupne stvárnila viaceré postavy opernej literatúry. Predstavila sa tiež ako sólistka v oratóriu Mesiáš, v Liverpoolskom oratóriu Paula McCartneyho, v opere Vítazoslava Kubičku Martin Luther stvárnila Katarinu von Bora, hlavnú ženskú postavu. Od roku 2008 pôsobí aj ako hlasová pedagogička Bratislavského chlapčenského zboru, s ktorým spoluúčinkuje ako sólistka doma i v zahraničí.



04
MÁJ

ČESKÁ „EDITH PIAF“

Czech „Edith Piaf“

19:00 | Dom umenia

The House of Arts at 7 p. m.

Štátna filharmónia Košice

Leoš Svárovský, *dirigent/ conductor*

Radka Fišarová, *spev/ voice*

Alexander Yasinski, *akordeón/ accordion*

Jazz4:

Ondřej Kabrna, *klavír/ piano*


Petr Dvorský, *kontrabas/ doublebass*

Miroslav Linka, *gitara/ guitar*

Radek Doležal, *bicie/ drums*



Koncert sa koná v rámci **Dní mesta Košice.** / **The Concert takes place within The Days of the Košice City.**

 **KOŠICE**

Koncert nazvaný Česká "Edith Piaf" poteší predovšetkým milovníkov francúzskych šansónov. Radka Fišarová v sprievode orchestra Štátnej filharmónie Košice a pod vedením dirigenta Leoša Svárovského, predstaví divákovi obľúbené skladby, predovšetkým šansóny z repertoáru Edith Piaf, Charlesa Aznavoura, Jacquesa Préverta, Mireille Mathieu a ďalších, vo francúzskom origináli aj s českými textami. Okrem slávnych francúzskych šansónov (Non, je ne regrette rien, La foule, Padam-Padam, Mon dieu a i.) zaznie v programe aj francúzska filmová hudba (Zviera, Žandári zo Saint-Tropez atď.). Spoločne s orchestrom bude sprevádzať Radku Fišarovú vynikajúci bieloruský akordeonista Alexander Yasinski a hudobné zoskupenie Jazz4.

Leoš Svárovský – hlavný hosťujúci dirigent ŠfK. Svoju dirigentskú kariéru začal v ND Praha ako asistent Z. Košlera. Neskôr pôsobil ako šéfdirigent orchestrov: Komorná opera Praha, Janáčkova filharmónia Ostrava, Štátna filharmónia Brno, Štátny komorný orchester Žilina, Komorná filharmónia Pardubice, Orchester baletu ND Praha, Štátna opera Praha. V súčasnosti pôsobí ako stály hosťujúci dirigent Slovenskej filharmónie (od roku 2007), Štátneho komorného orchestra Žilina a čestný člen Filharmónie Brno. Spolupracoval s celým radom významných sólistov, s domácimi a zahraničnými symfonickými, ale aj opernými orchestrami. Z množstva umeleckých zájazdov uvádzame napr. veľké turné s Českou filharmóniou (spolupráca od roku 2001) v USA (2008), či mimoriadne úspešné umelecké zájazdy v Japonsku s Filharmóniou Brno (2011, 2013, 2015) a so Slovenskou filharmóniou (2012, 2014, 2015). Od jari 2014 je šéfdirigentom Aichi Central Symphony Orchestra Nagoya. Súčasne pôsobí ako docent na AMU v Prahe.

Radka Fišarová sa spevu venovala už od detstva (od piatich rokov bola členkou chýrneho súboru Bambini di Praga, v dvanástich založila country skupinu Auris), štúdium spevu absolvovala na Konzervatóriu Jaroslava Ježka v Prahe. Účinkovala v muzikálových produkciách „Vlasy“ a Evita (Praha 1996, 1998), Grék Zorba (ND Brno 2001), „Divotvorný hrniec“ (Český Krumlov 2001), Kleopatra (Divadlo Broadway Praha 2002). V baletnom muzikáli Lucrezia Borgia v Národnom di-



vadle Praha sa predstavila v titulnej úlohe, rovnako ako v muzikáli Edith – vrabčiak z predmestia. Práve úloha Edith znamenala zlom v kariére – našla sa v šansónoch a začala ich aj písať... Dnes sa predstavuje košickému publiku ako česká „Edith Piaf“ spolu s Alexandrom Yasinskim a zoskupením Jazz4, s ktorými nahrala svoje najnovšie CD Rendez-vous.

Vynikajúci akordeonista **Alexander Yasinski**, pochádzajúci z Bieloruska, je zároveň úspešným hudobným skladateľom (filmová hudba, jazz, folk). Hru na akordeóne študoval na Bieloruskej hudobnej akadémii (2008 – 2011) a na Pražskom konzervatóriu (2011 – 2013). Dnes je laureátom národných a medzinárodných interpretačných súťaží. Rád experimentuje s rôznymi štýlmi a žánrami, spolupracuje s rôznymi zoskupeniami v Čechách, Poľsku, Bielorusku, Maďarsku, Ukrajine,...

Štátna filharmónia Košice (ŠfK) bola založená v roku 1968 ako druhý profesionálny symfonický orchester koncertného typu na Slovensku. Prvý koncert novovzniknutého telesa sa uskutočnil v apríli 1969 pod vedením vtedajšieho šéfdirigenta Bystríka Režuchu. ŠfK v krátkom čase dosiahla uznanie odborníkov i verejnosti a stala sa jedným z popredných reprezentantov slovenského interpretačného umenia doma i v zahraničí. Orchester ŠfK koncertoval na významných medzinárodných hudobných festivaloch a v dôležitých kultúrnych centrách (Viedeň, Salzburg, Berlín, Budapešť, Praha, Antverpy, Lisabon, Barcelona, Atény, Remeš, Hong-Kong, Luxemburg, New York...) V roku 1994 ŠfK absolvovala mesačné turné po USA, kde sa predstavila ako prvý slovenský symfonický orchester na americkom kon-



tinente. Filharmónia počas svojej histórie zaznamenala významné úspechy na koncertných pódioch nielen európskych krajín, ale aj v Severnej Amerike a v Ázii. Na prelome rokov 2014/2015 absolvovala ŠfK prvýkrát vo svojej histórii turné v Čínskej ľudovej republike, ktoré po mimoriadnom úspechu zopakovala aj v rokoch 2016/2017. Štátna filharmónia Košice prezentuje svoje umenie okrem aktívnej koncertnej činnosti aj prostredníctvom nahrávok pre rozhlasové, televízne a gramofónové spoločnosti (160 CD). Nahrávky pre vydavateľstvá Naxos, Marco Polo predstavujú často unikáty – premiérové nahrávky ojedinele uvádzaných diel (L. Spohra J. Raffa, A. Rubinstein, W. Furtwängler, E. Waldteufel, F. von Suppé). Orchester spolupracoval s mnohými svetoznámymi umelcami, akými sú Igor Oistrach, Gidon Kremer, Giora Feidman, Ivan Moravec, Josef Suk, Luciano Pavarotti, Plácido Domingo, Dietrich Fischer-Dieskau, Júlia Fischer, Sergej Kopčák, Peter Mikuláš, Peter Dvorský, Viktor Fedotov, Valerij Gergiev, Edita Gruberová, Emin Chačaturjan, Natan Rachlin, Thomas Sanderling, Alexander Rahbari, Tadeusz Strugala, Jiří Bělohlávek, Libor Pešek, Václav Smetáček, Ľudovít Rajter, Ladislav Slovák, Ondrej Lenárd, Antoni Wit atď. Repertoárové spektrum orchestra obsahuje všetky frekventované diela od baroka po hudbu 21. storočia. Štátna filharmónia Košice je ako jediný orchester na Slovensku hlavným organizátorom dvoch medzinárodných festivalov – Košickej hudobnej jari a Medzinárodného organového festivalu Ivana Sokola a spoluorganizátorom festivalu ARS NOVA. Od sezóny 2008/2009 je na poste šéfdirigenta Štátnej filharmónie Košice dirigent Zbyněk Müller. Počnúc sezónou 2014/2015 je hlavným hosťujúcim dirigentom filharmónie Leoš Svárovský.



19:00 | Seminárny kostol sv. A. Paduánskeho

Seminary church of St. Anthony of Padua at 7 p. m.

IN CORDIS ENSEMBLE**Lucia Rozsnyó**, *spev/ voice***Miloš Valent**, *barokové husle/ baroque violin***Marek Štrynci**, *barokové violončelo, baroková gitara/
baroque cello, baroque guitar***Kateřina Ghannudi**, *baroková harfa/ baroque arp***Miloslav Študent**, *arcilutna, baroková gitara/ archlute,
baroque guitar***Nicola Matteis** (1650? – 1714?)

Preludio in ostinazione, Passaggio rotto, Andamento malinconico, Corrente da orecchie, Corrente da piedi, Sarabanda, Giga (Arie Diverse..., London 1676)

No, no, no more Aminta

(A collection of new Songs set by Mr. Nicola, 1696)

Domenico Zipoli (1688 – 1726)

Toccata

(Sonate d'Intavolatura per Organo e Cimbalo, 1716)

Agostino Guerrieri (1630 – 1685)

La Lucina. Sonata a due. Arpa & Violino.

*** - Allegro – Arietta-largo – Allegro

(Sonate... Venezia 1673)

Nicola Matteis

Passaggio rotto, Andamento veloce (Ayres... 1685)

Prethee Damon, swear you Love me

(A collection of new Songs set by Mr. Nicola, 1696)

Diverse bizzarie Sopra la Vecchia Sarabanda ò pur

Ciaccona

(Ayres... 1685)

Sonáta pre gitaru - Preludio, Aria, Aria, Aria, Aria

(False consonances, 1682)

Henry Purcell (1659 – 1695)

A song upon a Ground



Nicola Matteis

Aria amorosa (Ayres ... 1685)

Giovanni Salvatore (1620 – 1688)

Durezza e ligature (cca 1670)

Gottfried Finger (1660 – 1730)

Chaconne pre bas a basso continuo (cca 1700)

Nicola Matteis

Preludio, Musica grave, Sarabanda, Aria burlesca, Capriccio, Giga – Al Genio Turchesco (Arie Diverse ... 1676)

Iris, your lovely fatal eyes

(A collection of new Songs set by Mr. Nicola, 1696)



Koncert sa koná v spolupráci s Kňazským seminárom sv. Karola Boromejského v Košiciach / in cooperation with Seminary in Košice.

V hudbe sa oddávna viedli (a stále vedú) malé či väčšie súboje medzi napätím konsonancií a disonancií, teda medzi súzvukmi príjemnými a tými dráždivými. V časoch stredného baroka sa tieto znejúce vzťahy obohacujú o novú harmonickú zvukovosť čoraz viac sa vzťahujúcej inštrumentálnej hudby, prúdiacej najmä z talianskych miest. Ako pozoruhodný hudobný zjav prelomu 17. a 18. storočia sa vynára **Nicola Matteis**, vynikajúci huslista a gitarista, pôvodom pravdepodobne z Neapola. Nevedno, aké dôvody ho ako zrelého muža privábili prekonať náročnú pešiu púť – s husľami na pleciah prejsť stredom Európy až do Londýna. Možno to bola racionálne zvážená lákavá príležitosť, v tých časoch v hudbe podnikavých a relatívne za umelecké bohatstvo dobre platiacich Angličanov. Do Londýna Matteis prišiel asi okolo roku 1670 a uchytil sa ako koncertný huslista – maestro Nicola. Vymykajúc sa dobovým londýnskym zvyklostiam, žiadal Nicola Matteis od poslucháčov na svojich koncertoch sústredeného ticha bez šepkania, či podupávania nohami. Povahovo sebavedomý a novinky zavádzajúci Talian sa nestal miláčikom dvora, či rovnako svojských šľachticov. Získal si srdcia poslucháčov vďaka svojej strhujúcej a umelecky podávanej hre vlastných kompozícií – po hudobnej stránke veľmi originálnych noviniiek. Vyučoval mnohých žiakov, to ho podnietilo komponovať a vydávať tlačené zbierky svojich nápaditých kompozícií. Časom sa mu podarilo slušne zabezpečiť, oženil sa s majetnou vdovou. Narodil sa im syn, ktorého pomenovali taktiež Nicola, čím značne sťažil historikom objasňovanie i tak pomerne zastretých faktov o tomto skladateľovi. Nicola Matteis mladší sa tiež stal hudobníkom a z Londýna odišiel do Viedne v roku 1700. Nie je jasné, kedy presne Nicola starší zomrel, vie sa len, že dožil v biede. Príčinou bola choroba a potrebné lieky. Jeho prvou tlačenou zbierkou vydanou v Londýne v roku 1676 boli **Arie Diverse**, teda rôzne árie pre husle. Ich nápaditosť a rôznorodý stupeň náročnosti poukazuje na praktické určenie k výuke huslistov rôznych technických dispozícií. V roku 1682 v Londýne vydal Nicola

Matteis svoju zbierku **The False Consonances of Musick**, týkajúcu sa výstavby gitarového sprievodu. Pre názorné vysvetlenie praktických príkladov Matteis používa číslovaný bas a gitarové tabulatúry, o ktorých v úvode píše, že jeho príklady sú vhodné aj pre čembalo, lutnu, theorbu alebo basovú violu, čím novátorsky gitaru radí medzi štandardné nástroje bassa continua. Jeho skladby pre sólovú gitaru a basso continuo v programe koncertu zaznejú v kompletnej podobe. **Ayres**, teda árie pre husle z roku 1685, publikoval ako ďalšiu úspešnú štvordielnu zbierku husľových kompozícií. Najnáročnejšie diela zaradil do štvrtej časti, vydanej samostatne. V piesňovej zbierke **A collection of new Songs set by Mr. Nicola** sa nachádzajú zhudobnené dobré anglické texty a venovaná je Lordovi Byronovi. Prakticky bolo dielo určené najmä na výuku spevu.

Z Toskánska pochádzal vynikajúci čembalista a organista **Domenico Zipoli**, ktorý sa na počiatku 18. storočia učil hudbe vo významných talianskych centrách (Florenca, Neapol, Bologna, Rím). V Ríme sa zdržiaval v rokoch 1710 – 1716, pôsobil ako organista v hlavnom jezuitskom kostole, kde sa rozhodol vstúpiť do Spoločnosti Ježišovej a odísť na misie do Argentíny, kde neprestal komponovať, najmä duchovnú hudbu. Pred odchodom do južnej Ameriky vydal v Ríme svoje najznámejšie inštrumentálne dielo – dvojdielne Sonate d'Intavolatura per Organo e Cimbalo. Prvý diel obsahuje pestré inštrumentálne kompozície pre organ – toccaty, versety či canzony, v druhom sú zas čembalové suity a partity. V Ríme si za kompozície vyslúžil obdiv a uznanie, najhrávanejšou sa stala práve **Toccata F dur**.

K ďalším talianskym huslistom a skladateľom zároveň sa radí aj **Agostino Guerrieri**, ktorý sa umelecky pohyboval medzi Milánom a Janovom. V Benátkach vydal v roku 1673 zbierku chrámových i svetských **Sonát op. 1**, ktoré majú priradené názvy, vzťahujúce sa podľa vtedajšieho zvyku k osobám. Sonáta **La Lucina** je jednou z mála dochovaných sonát s obligátnym harfovým partom.

Henry Purcell, považovaný za najväčšieho anglického skladateľa sa približne od roku 1683, pravdepodobne pod vplyvom N. Matteisa, inšpiruje talianskymi majstrami (Bassani, Vitali, Frescobaldi a i.) a začína písať komornú hudbu v podobe inštrumentálnych sonát. Tým sa v Anglicku začal oslabovať dovtedy prevládajúci francúzsky štýl J. B. Lullyho. V rovnakom období sa začal venovať i svetskej piesňovej tvorbe. V piesni **She loves and she confesses too** (písanej v roku 1680 a vydanej 1683 v Choice Ayres) sa vokálny part vinie nad ostinátne sa opakujúcim basovým hlasom, čím sa symbolicky znázorňuje súboj s neviditeľným sokom, ústiaci do triumfálneho víťazstva lásky. Purcell zhudobnil dobovú báseň obľúbeného básnika – Abrahama Cowleyho (1618 – 1667) zo zbierky The Mistress.

Giovanni Salvatore patril k neapolským skladateľom slávnej éry rozkvetu 17. storočia. Bol organistom, skladateľom a pedagógom z éry štyroch slávnych neapolských sirotincov – konzervatórií, v ktorých aj sám nadobudol hudobné vzdelanie. Nechal sa vysvätiť za kňaza a stal sa chrámovým organistom. Popri množstve sakrálnych kompozícií tvoril aj pre čembalo. V začiatkoch 17. storočia prišli do módy skladby pre klávesové nástroje, v ktorých sa odrážal pre barok ty-

pický kontrast vo výraze **Durezza e ligature** – disonancie a prietiahy, prípadne ako tvrdosť, nesúlady, chromaticizmy a melodická pružnosť.

K zaujímavým zjavom českého baroka patrí gambista **Gottfried Finger** (česky Bohumír, pseudonym Mrs. Hannak), ktorý pochádzal z Olomouca. Do Londýna prišiel v polovici 80. rokov 17. storočia a stal sa členom kráľovskej kapely i obľúbencom Jakuba II.. Neskôr sa stal nezávislým umelcom, komponoval pre divadlo a inštrumentálne zoskupenia. Keď zomrel H. Purcell, venoval mu pamätnú ódu Plačte múzy. Po umeleckej prehre v opernom súboji odišiel do nemeckého kultúrneho prostredia (Viedeň, Wroclaw, Innsbruck, Mannheim), kde zastával významné kapelnícke posty v šľachtických orchestroch. Ako skladateľ sa preslávil najmä tvorbou pre violu da gamba. Tlačou vydal len niekoľko opusov sonát v tzv. rakúsko - českom štýle (*stylus phantasticus*), väčšinu tvorby si ponechával v rukopisoch, azda kvôli vlastným koncertným vystúpeniam. Ešte do londýnskeho obdobia spadá jeho **Chaconne pre bas a basso continuo**, ktorá je ukážkou skvelého variačného majstrovstva a technickej zručnosti majstra.

In Cordis Ensemble - hudobné teleso, ojedinelé nielen svojim zložením, ale aj prístupom. Podľa názvu súboru je zrejmé, že jadrom/základom sú tzv. brnkacie nástroje – inštrumenty z dnešného pohľadu historické, no kedysi celkom bežné, ako napríklad: renesančné a barokové lutny, teorbá, barokové a renesančné gitary, galizona, cista a rôzne typy hárf. Výnimočné je tiež nadväzovanie na historickú tradíciu, v ktorej inštrumentalisti boli zároveň spevákmi, ktorí sa pri speve aj sami sprevádzali. Ťažiskom repertoáru súboru sú klenoty hudobnej pokladnice 15. - 18. storočia. Tie v svojich koncertných projektoch predstavuje nie ako muzeálne kusy, ale zakomponované do príbehu tak, aby zaujali poslucháča a umocnili tým jeho zážitok z hudby. O tom sa mohli presvedčiť poslucháči mnohých festivalových koncertov v Čechách i na Slovensku. Tieto hudobné projekty by nemelo možné realizovať bez muzikality, ktorá sa opiera o dlhoročné hráčske skúsenosti a hudobnú erudíciu kmeňových členov súboru: Kateřina Ghannudi, Miloslav Študent, Jan Krejča. K realizácii niektorých projektov sú pozývaní špičkoví inštrumentalisti a speváci z iných súborov starej hudby, tak ako je tomu aj na dnešnom koncerte: Marek Štrync/ Musica Florea, Praha a Miloš Valent/ Sola-mente naturalis, Bratislava.

Sopranistka **Lucie Rozsnyó** študovala klasický spev na Janáčkovej akadémii múzických umení (JAMU) v Brne, absolvovala štúdijné pobyty na Universität für Musik und darstellende Kunst vo Viedni, na Univerzite Antona Brucknera v Linzi a na Vysokej škole umení v Zürichu. V roku 2012 získala 1. miesto na ABA Music Award (Austria Barock Akademie). V septembri 2013 dokončila na JAMU postgraduálny štúdijný program Interpretácia a teória interpretácie. Špecializuje sa na interpretáciu barokovej hudby. Ako sólistka spolupracuje so súbormi Musica Florea (Matúšove a Jánove pašie J. S. Bacha, Oratorio per la Santissima Trinita A. Scarlattioho, Brockesove pašie G. F. Händela a ďalšie), Hoffmusici, Musica Figuralis, Ensemble Inégal, Hipocondria ensemble, Musica Divina Praga a Ensemble Damian. Je členkou a spoluzakladateľkou ženského barokového súboru Ensemble Fiorello, dua Aurette a tiež ISHA tria, ktoré sa venuje interpretácii hudby 20. a 21. storočia.

19:00 | Dom umenia

The House of Arts at 7 p. m.

Štátna filharmónia Košice**Paolo Gatto**, *dirigent/ conductor***Veronika Holbová**, *soprán/ soprano***Jana Kurucová**, *mezzosoprán/ mezzosoprano***Wolfgang Amadeus Mozart** (1756 - 1791)

Figarova svadba/ Le nozze di Figaro, KV 492

predohra

Idomeneo

*ária Elektry „D´Oreste, D´Aisace“**ária Idamanteho „Non ho colpa“*

Don Giovanni

*ária Donny Anny „Or sai chi l´onore“**ária Donny Elvíry „Mi tradi quell´alma ingrata“*

Cosi fan tutte

ária Fiordiligi „Come scoglio“

La Clemenza di Tito

*ária Sesta „Parto, parto“**duet Servillie a Annia „Ah perdona al primo affetto“***Prestávka****Gaetano Donizetti** (1797 - 1848)

Don Pasquale

*predohra**ária Noriny „Quel guardo il cavaliere...“***Vincenzo Bellini** (1801 - 1835)

I Capuletti e i Montecchi

*ária Rómea „Ascolta... Se Romeo t´uccise...“***Gaetano Donizetti** (1797 - 1848)

Roberto Devereux

predohra

Anna Bolena

duet Anny a Giovanny „Suo tuo capo“

Hudobná genialita **Wolfganga Amadea Mozarta** sa naplno rozvinula aj v oblasti operného žánru. Jeho výnimočný cit pre dokonalé psychologické stvárnenie postáv pomocou hudby je v rámci klasicizmu neprekonateľné. Písal opery rôzneho druhu – komické i vážne, talianske i nemecké, príležitostné či z presvedčenia. K jeho najpopulárnejším viedenským operám bez pochyb patrí **Figurova svadba** (1786), ktorej predohra je veľmi sviežim a brilantným úvodom do úsmevného príbehu kvalitnej talianskej buffy, povýšenej na novú úroveň. Operou seriou objednanou do Mníchova pre karnevalové slávnosti kurfirsta Karla Teodora sa stala opera **Idomeneo** (1781). Elektra je postavou princeznej Argosu, ktorá sa má stať manželkou Idamanta len ako núdzové riešenie. Idamantes miluje inú... Postavu Idamanta, syna krétskeho kráľa, Mozart podľa starobylej praxe zveril kastrátovi (soprán). Za legendárnu operu opier (ako ju nazval E. T. A. Hoffmann) sa považuje **Don Giovanni** (1787). Šťastná voľba dobrého libreta od L. da Ponteho na nadčasový príbeh P. Beaumarchaisa vytvorili charaktery mnohých postáv, ktorým dobre rozumieme i dnes. V dráme Donny Anny, ktorej nechtiac zvodca Don Giovanni zabil otca, sa neustále objavuje bolesť a túžba po pomste. Donna Elvíra je charakterovo typickou opustenou milenkou, ktorá Giovanniho neustále prenasleduje a v nej samotnej sa zmieta snaha opätovne ho získať, napriek jeho nevere a zvrhlosti. Priamo na podnet cisára Jozefa II., ktorý si želal zhudobniť námet, údajne podľa skutočnej udalosti, komponuje Mozart „svoju najvtipnejšiu operu“ **Così fan tutte** (1790). Lorenzo da Ponte vytvoril libreto prevlekovej komédie. Postava Fiordiligi je výrazovo lyrickejšia a obdarená náročnou veľkou áriou. Operu seria **La Clemenza di Tito** (Ušľachtilosť Titova) napísal Mozart takmer na sklonku svojho života ako objednávkové dielo pre pražskú korunováciu cisára Leopolda v Prahe v roku 1791. Libreto prepracované C. Mazolom z dávneho Metastasioho textu, ktorý oživil Mozart svojou vznešenou hudbou za neveriteľných 18 dní. Árie tejto opery sú plné výrazových afektov a brilantných efektov.

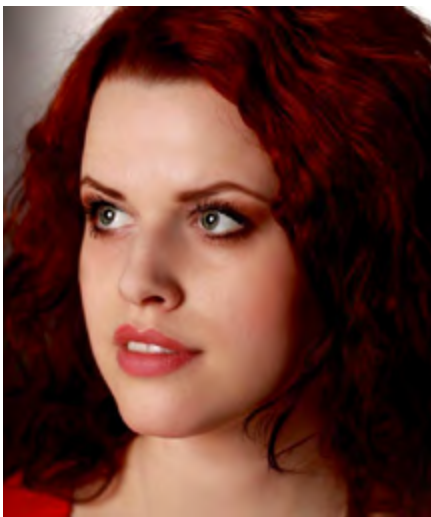
Gaetanovi Donizettimu sa podarilo vytvoriť jednu z najdokonalejších a najkrajších podôb opery buffa v príbehu o zamilovanom starom mládencovi menom **Don Pasquale** (1843). Objednávateľom bolo divadlo Talianskej opery v Paríži. Part primadony Noriny je napísaný virtuózne a technicky náročne, jeho koloratúry dosahujú až tón *des*³. V predohre k Donizettioho lyrickej dráme **Roberto Devereux** (1837) cítiť dramatickosť a hĺbku čiastočnej fikcie a čiastočnej historickej skutočnosti príbehu o Robertovi, favoritovi kráľovnej Alžbety I.. Príbeh lásky, zrady a pomsty končí popravou Roberta a rezignáciou Alžbety. Opera **Anna Bolena** (1830) zachytáva dramatický vzostup a pád druhej manželky anglického kráľa Henricha VIII., matky kráľovnej Alžbety. Dielo v štýle *opera seria* autorovi prinieslo svetovú slávu, veď to bola už jeho 33. opera. Postavy Anny Boleny a Giovanni Seymour patria obtiažnosťou k najnáročnejším operným partom. Duet oboch sokýň je predzvesťou následnej drámy, ktorá vyústi do popravu krivo obvinenej kráľovnej Anny.

Mladý lyrik éry rossinistov – **Vincenzo Bellini** sa dožil len nízkeho veku 34 rokov a na rozdiel od svojich súčasníkov Rossiniho a Donizettiho nikdy nekomponoval buffy. Svoju operu **I Capuletti e i Mon-**

tecchi vytvoril na vrchole svojej tvorivej cesty. Premiéroval ju v roku 1830 v benátskom divadle La Fenice. Jeho libretista Romani poňal dielo ako skrytý zápas talianskych vlastencov za slobodu. Kým Júlia je obostrená poetickým čarom, postavu Rómea zveril Bellini mezzosopránovej polohe, zrejme pomýšľajúc obsadiť ho pôvodne kastrátom. Premiéra však s veľkým úspechom odznela v obsadení ženských hlasov. Ária Rómea z 1. dejstva *Ascolta: Se Romeo t'uccise* je jeho reakciou na obvinenie z vraždy Júliinho brata Tebalda a je vsadená pred finálnou cabalettou prvého dejstva.

Paolo Gatto – rodák z talianskeho Bergama, venoval sa najskôr štúdiu kompozície a hry na klavíri, absolvoval dirigentské kurzy, štúdiá zavŕšil na Viedenskej hudobnej akadémii u K. Österreicherera. Profesionálnu dráhu dirigenta začal v rodnom Taliansku, postupne sa jeho dirigentské aktivity rozšírili na Nemecko, Rakúsko, Francúzsko, Rusko, Portugalsko. V rokoch 1993 – 1998 bol šéfdirigentom opery divadla Carla Coccia v Novare, v tom čase začal spolupracovať s českými a slovenskými orchestrami a opernými domami ako Národné divadlo Praha, Štátna opera Praha, Janáčkova opera Brno, Moravská fiharmónia Olomouc, Národné divadlo Moravskosliezske v Ostrave, ŠKO Žilina, Štátne divadlo Košice, SND Bratislava, Štátna filharmónia Košice a i.). Je zakladateľom festivalu Not d'Argonne a umeleckým riaditeľom medzinárodného hudobného festivalu Les Rencontres de Louvergny vo Francúzsku. V rokoch 2009 až 2011 pôsobil o. i. v Opere Štátneho divadla Košice ako šéfdirigent, neskôr ako umelecký riaditeľ.

Sopranistka **Veronika Holbová** – sólistka Národného divadla moravskosliezského v Ostrave (NDM), študovala operný spev u Evy Dřízgovej - Jirušovej na Janáčkovom konzervatóriu a na Fakulte umení Ostravskej univerzity. V roku 2015 získala 1. miesto v kategórii Opera - ženy na Medzinárodnej speváckej súťaži Antonína Dvořáka v Karlových Varoch. Na scéne NDM sa predstavila v operách Figarova svadba, Predaná nevesta, Armida, Nabucco, Káťa Kabanová, Barbier zo Seville, Kominárik a i. Hostuje v opere Národného divadla v Prahe, Sliezskeho divadla v Opave a súčasne aj v Opere Štátneho divadla v Košiciach. Spolupracuje aj s českými symfonickými or-



chestrami, súborom Collegium 1704; v roku 2016 sa predstavila ako hosť so Štátnou filharmóniou Košice.

Jana Kurucová – sólistka Nemeckej opery v Berlíne (Deutsche Oper Berlin) študovala najskôr odbor cirkevná hudba, dirigovanie a spev na Konzervatóriu Jána Levoslava Bellu v Banskej Bystrici. Následne získala dvojročné štipendium na Univerzite hudobného a dramatického umenia v Grazi. Tam ju výrazne ovplyvnili pedagógovia Agatha Kania a Gottfried Hornik. Javisková prax sa jej otvorila mozartovskými postavami, keď sa publiku predstavila ako Druhá dáma v Čarovnej flaute či Ramiro v Záhradníčke z lásky. V divadelnej sezóne 2005/2006 získala angažmán v Bavorskej štátnej opere, ktorú viedol legendárny dirigent Zubin Mehta. V rokoch 2006 – 2009 bola sólistkou divadla v Heidelbergu, kde stvárnila postavu Cherubína (Mozart, Figarova svadba), Charlotty (Massenet, Werther), Rosiny (Rossini, Barbier zo Sevilly) a ďalšie úlohy. V tomto období ju diváci mali možnosť vidieť aj na koncertných pódioch, účinkovala napríklad na Heidelbergskom zámočkom festivale, v Queen Elisabeth Hall v Antverpách, Open Air na Gendarmentmarkt v Berlíne a na ďalších pódioch. Od roku 2009 je sólistkou Deutsche Oper Berlin, kde naštudovala množstvo postáv, spomeňme aspoň Fenenu (Verdi – Nabucco), Mercedes (Bizet – Carmen), Floru (Verdi – La traviata), Zerlinu (Mozart – Don Giovanni), Mélisande (Debussy – Pelléas et Mélisande) a ďalšie úlohy. V Národnom divadle Praha sa predstavila ako Idamante v Mozartovom Idomeneovi. Naša slávna krajanica hosťovala aj na iných nemeckých i mimonemeckých scénach a spolupracovala s mnohými významnými dirigentskými a režisérskymi osobnosťami. Do jej repertoáru pribudol Lišiak z Janáčkovskej Líšky Bystroušky, Meg Page z Verdiho Falstaffa, či Pucciniho Suzuki z Madama Butterfly (v Teatro Petruzzelli v Bari), Maffio Orsini z Donizettiho Lucrezia Borgia, ktorého si na svojom domácom javisku zaspievala po boku našich slávnych krajanov Edity Grúberovej a Pavla Bršlíka. Úspešne sa predstavila na doskách operných domov v Pekingu, Oslo, Drážďanoch, Ostrave a ďalších. Na scéne Opery SND ju aktuálne môžeme vidieť v postave Rosiny a Donny Elviry (Mozart, Don Giovanni).



16
MÁJ

KODÁLY QUARTET

KODÁLY QUARTET

19:00 | Východoslovenské múzeum,

Námestie maratóna mieru 2

The East Slovak Museum at 7 p. m.

Kodályovo kvarteto

Attila Falvay, 1. husle/ 1st violin

Ferenc Bangó, 2. husle/ 2nd violin

János Fejérvári, viola

György Éder, violončelo/ cello

Wolfgang Amadeus Mozart (1756 – 1791)

Kvarteto C dur/ String Q in C major, KV 157

No tempo indication / Allegro

Andante

Presto

Zoltán Kodály (1882 – 1967)

Kvarteto č. 2, op. 10/ String Q No. 2, Op. 10

Allegro

Andante. Quasi recitativo – Allegro giocoso

Antonín Dvořák (1841 – 1904)

Kvarteto Es dur č. 10, op. 51 „Slovanské“

String Q in E-flat major, No. 10 Op. 51 “Slavonic”

Allegro ma non troppo

Dumka. Andante con moto

Romance. Andante con moto

Finale. Allegro assai

Podujatie sa koná v priestore Ostrova kultúry - Otvorenej zóny 1 - Historická účelová budova Východoslovenského múzea Košice, ktoré bolo realizované s podporou Európskej únie z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Regionálneho operačného programu. Spoluorganizátor koncertu/ Co-organizer of the concert.



MAĐYARORSZÁG FŐKONZULÁTJA TITSA BAKSA
GENERALNY KONZULÁT MAĐARSKA KOŠICE

Koncert s podporou generálneho konzulátu Maďarska v Košiciach.



Otcom dôležitej formy, ktorú priniesol do hudby štýl klasicizmu, bol Joseph Haydn, ktorý na vývoji sláčikového kvarteta pracoval takmer celý život. Pretavenie z barokovej tanečnej suity a hľadanie jeho miesta v oblasti formy určenej na počúvanie bez tanca s využitím stabilného obsadenia sláčikových nástrojov – 1. a 2. husle, viola, violončelo sa stalo procesom pre celú 2. polovicu 18. storočia.

Cez prvotné impulzy sa formy ujímajú mnohí ďalší majstri, medzi prvými, zázračné dieťa zo Salzburgu. Mladík **Mozart** skomponoval počas pobytu v Miláne na prelome rokov 1772/1773 viacero sláčikových kvartet, označovaných ako Milánske kvartetá. Tretím v poradí je **Sláčikové kvarteto C dur, KV 157**. Pre celú sériu týchto kvartet je typické použitie trojčasťovej schémy, najčastejšie v poradí rýchla – pomalá – rýchla časť a vsadenie molovej tóniny do stredných pomalých častí inak zvolených durových tónin v kvartovom kruhu (D, G, C, F, B, Es). Tento model si Mozart udržal i v následnej sérii Viedenských kvartet a práve v tomto období, keď musel čeliť nastupujúcim problémom s arcibiskupom Colloredom, zaznamenávame v jeho tvorbe dozrievanie vo vedomejšej motivicko-tematickej práci, jasnejšej štylizácii, objavovanie hĺbky kontrapunktu a prelamovanej techniky i zreteľné odlíšenie komorného a symfonického štýlu.

Významný maďarský hudobný skladateľ **Zoltán Kodály** sa radí k autorom, ktorí mali blízko k folklórnym inšpiráciám. Od detstva vyrastal v Galante. Gymnaziálne štúdiá strávil na jezuitskom gymnáziu v Trnave, kde bol v úzkom priateľskom kontakte s Mikulášom Schneiderom – Trnavským, s ktorým sa ako mladí talentovaní študenti podieľali na hudobných produkciách v meste. Napokon spoločne odišli v roku 1900 na štúdiá do Budapešti, kde sa zapísali do skladateľskej triedy Hansa Koesslera na Kráľovskej akadémii hudby. V roku 1906 absolvoval aj štúdium muzikológie. V tomto období začal v spolupráci s Bélom Bartókom intenzívne zbierať ľudové piesne. K vlastnému vyhranenému kompozičnému štýlu dospel okolo roku 1909, v čase keď skomponoval prvé zo svojich troch sláčikových kvartet. Pre Kodályu je typické spájanie neoklasicizmu a neofolklorizmu. Jeho **Sláčikové kvarteto č. 2, op. 10** vzniklo ešte pred ostatnými dôležitými dielami v roku 1917 (v tom istom roku vzniklo aj 2. sláčikové kvarteto B. Bartóka). Tvorí prechodovú líniu, v ktorej sa autor etabluje na pôde komornej hudby. Formálne členenie do dvoch častí je len zjednodušenie aj tak tematického a tempového trojitého zloženia s výustením do úsmevného Allegro giocoso.

Antonín Dvořák svoje desiate **Sláčikové kvarteto Es dur op. 51** zložil ako odpoveď na výzvu skomponovať rýdzo slovanské dielo vo forme kvarteta, ktorá prišla listom z Kroměříža a žiadateľom bol klavirista a advokát, veľký český vlastenec Karel Kozánek. Vlastným objednávateľom bol ale huslista nemeckého pôvodu, vedúci Florentínskeho kvarteta, Jean Becker (1833 – 1884). Tento so skvelým kvartetom, koncertujúcim po celej Európe, zavítal na pozvanie hudbomilovného kniežata, zároveň dirigenta spolku Moravan – Rudolfa Thurn-Taxis, do Kroměříža. Svedčí to o Dvořákovej vzrastajúcej popularite a objavovaní jeho skutočných umeleckých kvalít, o ktorých nadšene písali i zahraničné kritiky, vyzdvihujúc jeho prirodzený talent. Dvořák dielo začal písať na Vianoce roku 1878 a zrealizoval ho

v roku 1879. Venoval ho J. Beckerovi, ktorý sa však nestal jeho prvým interpretom. Už v tom istom roku bolo vydané tlačou a úspešne predvedené poprednými zoskupeniami vo Viedni, v Berlíne a v Prahe. Impulzom pre požiadavku slovanskosti diela mal byť prízračlivý charakter slovanského štýlu, preukázaný v Slovanských tancoch. Dvořák v tomto kvartete veľmi originálne štylizuje folklórne modely, vyhýbajúc sa priamym citáciami ľudových motívov. Napríklad v prvej časti sa v náznakoch objaví téma polky, v druhej zas zaznieva typická česká dumka a v jej rýchlej pasáži furiant. Tretia časť sa nesie v duchu romance, ktorá je taktiež známa typickým slovanským koloritom. Hlavná téma poslednej časti je opäť štylizáciou slovanskej skočnej. Najdôležitejšie je však umné Dvořákovu majstrovstvo jeho osobitého štýlu, ktorý stojí nad tým všetkým a ktoré zabezpečilo dielu nadčasovú aktuálnosť a životnosť.

Kodály Quartet – kvarteto založili študenti budapeštianskej Hudobnej akadémie F. Liszta v roku 1966, v roku 1972 bolo pomenované po významnom maďarskom skladateľovi Zoltánovi Kodályovi. Teleso, považované za vyslanca maďarskej kultúry, uskutočnilo množstvo koncertov na domácich a zahraničných koncertných pódioch, v USA, Japonsku Číne, Indii, Novom Zélande... Na CD nahralo o. i. komplet Haydnových, Beethovenových, Schubertových sláčikových kvartet, skladby súčasných maďarských autorov a obidve kvartetá Z. Kodálya.



Huslista **Attila Falvay** bol prijatý na Akadémiu F. Liszta v Budapešti ako šesťnásťročný, v štúdiách pokračoval u prof. S. Snitkovského. V roku 1979 získal druhú cenu na Medzinárodnej husľovej a violovej súťaži Jozsepha Szigetiho. Nasledujúci rok vyhral prvú cenu na prestížnej husľovej súťaži Jenő Hubayho v Budapešti. Svoje postgraduálne štúdiá ukončil v triede J. ozsefa Sivóa na Hudobnej akadémii vo Viedni a v roku 1980 sa stal členom Kodály Quartet.

Ferenc Bangó študoval na Akadémii F. Liszta (od r. 1987) pod vedením A. Kissa. Neskôr študoval súkromne u S. Ruhaa a J. Sivóa vo Viedni. Absolvoval majstrovské kurzy u R. Ricciho a G. Pauka. Vyhral množstvo národných aj medzinárodných súťaží. Niekoľko krát zastával post koncertného majstra v Národnej filharmónii a Budapeštianskom komornom orchestri.

János Fejérvári ukončil štúdium hry na husliach a viole na Akadémii F. Liszta v Budapešti. Ako študent navštevoval hodiny komornej hry vedené G. Kurtágom a A. Schiffom. V rokoch 1981 – 1985 bol koncertným majstrom Budapeštianskej opery. Je zakladajúcim členom Budapeštianskeho sláčikového komorného orchestra, v ktorom už roky zastáva post prvého violistu.

György Éder študoval na Akadémii F. Liszta (trieda E. Banda). Po ukončení štúdiá odišiel do USA a Kanady, kde študoval na Yale University, Banff Centre School of Fine Arts a na University of Wisconsin. Bol prvým čelistom Symfonického orchestra Budapešť a neskôr Budapeštianskeho festivalového orchestra. Ako zakladajúci člen Éderovho sláčikového kvarteta vyhral množstvo medzinárodných súťaží a navštívil takmer všetky európske krajiny, USA, Austráliu a Nový Zéland.



19:00 | Dom umenia

The House of Arts at 7 p. m.

Štátna filharmónia Košice**Yordan Kamdzharov**, *dirigent/ conductor***Eugen Indjić, Marián Lapšanský**, *klavíry/ pianos***Ludwig van Beethoven** (1770 - 1827)

Fidelio, predohra Es dur, op. 72

Overture E flat major, Op. 72

Francis Poulenc (1899 - 1963)

Koncert pre 2 klavíry a orchester d mol

Concerto for 2 pianos in D minor

*Allegro ma non troppo**Larghetto**Finale*

Prestávka

Franz Liszt (1811 - 1886)

Faustovská symfónia/ A Faust Symphony

*Faust**Marguerita**Mefistofeles. Andante mistico*

S **Beethovenovou** operou **Fidelio** sa spája udalosť v dejinách hudby dosť nezvyčajná: vznikli štyri rôzne predohry. Tri prvé nadväzujú na hlavné problémy opery. V každej z nich Beethoven spracúva obsah inak, každá má iné formové riešenie. Je to paradox: skladateľovo úsilie smerovalo k čo najtesnejšej spätosti predohry s operou – výsledok bol však opačný: vznikli samostatné programovo – symfonické diela. Na začiatku opery sa preto hráva v poradí štvrtá predohra *Fidelio*. Beethoven napísal toto dielo dokazujúc, že tri predchádzajúce sú neproporcionálne rozvinuté vo vzťahu k samotnej opere a predchádzaním jej dramatických efektov oslabujú dojem scénickej akcie.

Keď sa v Paríži v 20. rokoch 20. storočia zjednotili mladí skladatelia tzv. Parížskej šestky, pod umeleckými krídlami estetiky všedného dňa Erica Satieho, následne nadšene vytvorili množstvo diel, v ktorých cítiť vôňe Paríža tých čias. K obľúbeným, až takmer populárnym dielam tejto štylistiky neoklasicizmu a jednoduchosti sa zaradil **Koncert pre dva klavíry a orchester d mol Francisa Poulenca**. Aj keď jeho svetová premiéra odznela v čarovných Benátkach v septembri

1932, cítiť v diele francúzsky kolorit s typickou priezračnosťou formy, diatonickou melodikou. Dielo sa pridŕža klasickej trojčasťovej schémy väčšiny koncertov. Prvú časť uvádzajú oba sólistické nástroje súčasne a spolu prinášajú hlavnú tému diela. S ďalšou témou nastúpi až lesný roh, následne sa v hravej náladovosti preklenú rozvedením s kadeniou a opäť zaznejú v reprízovom dieli. Larghetto je nádherným spevom sóloveho klavíra na pozadí efektného sprievodu orchestra. V tretej časti opäť cítiť vôňu parížskych kabaretov a pokojný sentiment vynárajúci sa v podobách lyrickosti či ráznosti.

Legendami opradený velikán hudby 19. storočia, zázračný klavirista, skladateľ najväčšieho romantického rozletu – **Franz Liszt** – zostáva, popri Berliozovi, dodnes jednou z najprotirečivejších osobností svojej doby. Nachádzame v ňom jeden z najoriginálnejších zjavov romantickej epochy – tvorca, ktorý chce hudbou uvažovať. Inšpiračne sa obracia k Hugovi, Byronovi, Schillerovi, Goethemu – kvôli nim rozbíja tradičnú formovú schému, aby prišiel s úplne novátorskou prácou s hudobnou myšlienkou. Jeho dielo má korene vo svojej súčasnosti, ukazuje však ďaleko dopredu – stojí na rozhraní dvoch epoch v dejinách hudby. Impulzom k úvahám skomponovať **Faustovskú symfóniu** bolo stretnutie Liszta s Berliozom, pri príležitosti premiéry Fantastickej symfónie v roku 1830. Vtedy sa Liszt zoznámil aj s Goetheho básňou. Trvalo mu dvadsaťštyri rokov, kým konečne rozriešil podstatu predlohy. Vo Faustovi nachádza tri základné myšlienky. Túžbu človeka vzpierajúcu sa akémukoľvek útlaku, povzášajúcu ľudskú bytosť k výšinám, ku svetlu – v nádeji najvyššieho poznania. Druhou myšlienkou je idea nezničiteľného ľudstva, keď láska dokáže ovládnuť ráco a dospieť k dokonalej harmónii. Tretím momentom je všadeprítomné zlo, negácia, ktorá chce rozum, vôľu aj cit priviesť k zániku. Nihilistická myšlienka negácie, keď zlo je dôsledkom neprítomnosti viery, však musí mať hranicu, za ktorú Mefisto nemôže. Tieto tri myšlienky premieta Liszt do troch postáv Goetheho básne – každú predstavuje samostatne, ako časť symfónie. 1. časť – Faust – hudobná báseň o bytosti trápenej pochybnosťami hľadania a poznania. Partitúra exponuje takmer všetok charakteristický tematický materiál celej symfónie. Úvodný motív skepsy (posúvaný zväčšený kvintakord) sa vinie celou časťou. Pozoruhodná je druhá časť tejto témy, ktorá sa v rôznych obmenách stáva symbolom rozporuplnosti ľudskej duše. *Allegro* s výraznou chromatickou témou rozpúta vír, zápas na ceste k poznaniu. Uprostred tohto vrenia sa mihne téma lásky, zmysel ktorej sa však naplní až neskôr. Po ďalších pochybnostiach sa zjaví nová výrazná podoba druhej časti úvodnej témy exponovanej hornou a sólovou violou – motív túžby. Človek nielen hľadá, chce veriť, chce víťaziť – v závere expozície znie slávna fanfárová téma – téma presvedčenia, ktorá nepochybuje, ale verí... boj človeka na ceste k svetlu, k šťastiu, jeho pády a nádeje – to je trápenie celej časti, ústiacej do východiska, ktoré ním nie je. Otázka violončiel a kontrabasov v závere zostáva nezodpovedaná. Diskrétna atmosféra drevených dychov uvádza lyrickú ódu na *Margarétu* (2. časť). Jej tému exponuje hoboj, doprevádzaný šestnástinovým pohybom sólovej violy. Zvláštnosťou je, že téma Margaréty je s týmto pohybom spojená v celej časti... stredný úsek trojdielnej formy vyplňa hudba najúprimnejšieho vyznania lásky dvoch blízkych bytostí. Znejú motívy túžby a lásky z 1. časti, v nádhernom dialógu violončiel

a huslí, aby hudobný prúd vyústil v apoteózu oslavy najnádhernejšieho ľudského citu. Kvarteto sólových huslí znovu utvára obraz Margaréty, ako symbolu čistoty, krásy a večnosti človeka. 3. časť – *Mefisto* – azda najpozoruhodnejšia časť – hovorí o strašnej sile, démonovi skazy a ničenia, popierajúcom život. Zlo je neschopné tvoriť – preto aj hudobný materiál tejto časti preberá témy časti *Faust* v desivej, karikovanej, grotesknej podobe. Novým elementom je motív pýchy. Prvýkrát sa objaví zlovestne v sláčikoch, aby neskôr démonicky burácal vo fortissime celého orchestra na vrchole finále. Zlo však nie je všemocné, nemôže zložiť človeka – je bezmocné v prítomnosti lásky. V závere symfónie čarovný motív Margaréty dáva odpoveď na všetky trýznivé otázky nastolené v tomto gigantickom opuse. Faustovská symfónia velebí idey Goetheho hrdinov s horúčkou veľkej romantiky – je náruživým súžením a víťazným opojením citujúcim nebo i zem.

Bulharský dirigent **Yordan Kamdzhali** je absolventom Hochschule für Musik v Berlíne. Na jeho kariéru malo výrazný vplyv víťazstvo na Medzinárodnej dirigentskej súťaži Jormu Panulu (2009). V roku 2011 bol menovaný šéfdirigentom Heidelbergskej opery a Heidelbergskej filharmónie. Nadviazal spoluprácu s poprednými symfonickými orchestrami ako napr. Japan Philharmonic, Tokio Philharmonic Orchestra, Hamburger Symphoniker, Los Angeles Philharmonic, Sinfonieorchester Basel a neskôr aj s európskymi opernými scénami (Komická opera Berlín, Baltimor Opera Theatre...). V roku 2015 ako dirigent orchestra Štátnej filharmónie Košice účinkoval na Medzinárodnom stredoeurópskom festivale v Žiline ALLEGRETTO, kde získal cenu hudobnej kritiky. Y. Kamdzhali je v súčasnosti umeleckým riaditeľom a šéfdirigentom The Berlin Group International Ensemble Innorrelatio.

Tohtoročný jubilant **Eugen Indjić** prežil zaujímavý život plný paradoxov... V ôsmich rokoch – fascinovaný Chopinovými klavírnymi skladbami, sa začal učiť hrať na klavíri. V jedenástich hral Lisztovu Campanellu v televíznom vysielaní NBC, v dvanástich realizoval svoju prvú nahrávku pre vydavateľstvo RCA, v trinástich prvýkrát spolupracoval s Washingtonským symfonickým orchestrom. Hru na klavíri študoval u A. Borovského na Bostonskej univerzite (1959 – 1964), neskôr sa



venoval muzikológii a kompozícii na Harvardskej univerzite, niekoľko súkromných lekcí mal na Juliard school u M. Munza a R. Lhévinne. V štúdiách kompozície pokračoval v Paríži u vychýrenej N. Boulangerovej. V roku 1972 sa z USA presídlil do Francúzska. Keď sa jeho spolupráca s americkými i európskymi symfonickými orchestrami rozbehla naplno, koncertoval na najvýznamnejších svetových koncertných pódiaoch (Carnegie Hall, Avery Fischer Hall, Concertgebouw...), pracoval pod taktovkou legendárnych dirigentských osobností ako napr. R. Kubelík, V. Gergijev, G. Solti, G. Sinopoli a i. Vo svojej bohatej diskografii má okrem nahrávok s orchestrami, komplety skladieb pre klavír F. Chopina, F. Liszta, C. Debussyho, R. Schumanna, L. van Beethovena. Od roku 2010 je Eugen Indjić rezidenčným umelcom Symfonického orchestra FOK hl. m. Prahy.

Marián Lapšanský – ďalší z jubilantov, bol na začiatku svojej kariéry sólistom ŠfK (1976 – 1979), následne, až do roku 1992, sólistom Slovenskej filharmónie. Hru na klavíri študoval na Bratislavskom konzervatóriu a AMU v Prahe. Je víťazom mnohých interpretačných súťaží (o. i. 1. cena na Medzinárodnej klavírnej súťaži B. Smetanu v Hradci Králové, víťazstvo na medzinárodnej Tribúne mladých v rámci BHS), vďaka ktorým sa začala jeho spolupráca s významnými dirigentskými osobnosťami, sólistami a symfonickými orchestrami. Popri domácich a českých orchestroch, to boli napr. Berlínska filharmónia, Symfonický orchester MÁV Budapešť, Viedenský komorný orchester, Tokyo Metropolitan Orchestra, Národná filharmónia Johannesburg a i. Významnú kapitolu v jeho kariére tvorí komorné partnerstvo s inštrumentalistami a opernými speváčkami. V repertoári pre klavírne duo spolupracoval s P. Toperczerom, Z. Paulechovou a E. Indjićom. Popri koncertnej a pedagogickej aktivite (vyučuje na AMU v Prahe a VŠMU v Bratislave) sa M. Lapšanský zaoberá prípravou, koncepciou a realizáciou viacerých podujatí – založil a vedie Medzinárodnú klavírnú súťaž J. N. Hummela v Bratislave, Festival MUSICA NOBILIS a Medzinárodné interpretačné kurzy pre mladých interpretov v Piešťanoch (1989 - 1999), Nadáciu Cyrila a Metoda. Od roku 2004 zastáva post generálneho riaditeľa Slovenskej filharmónie, v roku 2014 bol ocenený Cenou ministra kultúry SR.



19:00 | Tabačka Kulturfabrik, Gorkého 2
Tabačka Kulturfabrik at 7 p. m.

Warsaw CELLONET Group

Magdalena Bojanowicz, Michał Borzykowski, Robert Dacko, Miłosz Drogowski, Bartosz Koziak, Rafał Kwiatkowski, Mikołaj Pałosz, Dominik Płociński
Andrzej Bauer, umelecký vedúci/ artistic leader

Krzysztof Penderecki (1933)

"Agnus Dei" for 8 cellos

Bartosz Koziak (1980)

"Elfs" for 9 cellos

Carlo Gesualdo da Venosa (1566 - 1613)

(arr. for 5 cellos by A. Bauer and M. Zdunik)

Moro, lasso, al mio duolo

Asciugate i begli occhi

lo parto e non piú dissì

Aleksander Szczetyński (1999)

"Martha and Mary" for 8 cellos

Heitor Villa-Lobos (1887 - 1959)

Bachianas Brasileiras No. 1

Introdução (Embolada)

Prelúdio (Modinha)

Fuga (Conversa) (Conversation)



K významným žijúcim legendám sa právom radí svetoznámy poľský skladateľ **Krzysztof Penderecki**. Jeho tvorba je vždy výpoveďou o nazeraní do hĺbok umenia. K jeho závažným kompozíciám sa radí dramatické Poľské requiem, písané pre miešaný zbor. Jeho časť **Agnus Dei** sám autor v roku 2010 transkriboval do verzie pre 8 violončiel na základe požiadavky uviesť dielo na koncerte venovanom pamiatke veľkého violončelistu Mstislava Rostropoviča, ktorý zomrel v roku 2007. U Pendereckého sa takmer rovnako, ako u ostatných skladateľov, ktorí kedy túto časť ordinaria missae pochopili a precítili, potvrdzuje moment žasnutia. V žalostnom, priam naliehavo prosebnom, pôvodne litániovom sa opakujúcom speve sa nanovo vynára postoj ustrnutia a pokory pred Tajomstvom Baránka, ktorý dokáže snímať naše bremená hriechov...

Mladý poľský violončelista **Bartosz Koziak**, absolvent Hudobnej univerzity F. Chopina vo Varšave a laureát niekoľkých medzinárodných súťaží je zároveň aj veľkým propagátorom diel Krzysztofa Pendereckého. Popri intenzívnej koncertnej činnosti sám vytvoril niekoľko príležitostných kompozícií, jednou z nich je i **Elfs** pre 9 violončiel.

Príbeh juhotalianskeho renesančného šľachtica a tvorcu madrigalov **Carla Gesualda da Venosa** púta svojou dramatickosťou už mnohé generácie. Známa je jeho vražda krásnej nevernej manželky Marie d'Alvalos spolu s milencom Fabriziom Caraffom v noci roku 1590 i fakt, že následne ich telá nechal vystaviť pred svojím palácom v Neapole. Ako šľachtic však za to nikdy nebol stíhaný. O 4 roky sa znovu oženil s Leonorou d'Este a presťahovali sa do prepychovo bohatej a umeniu žičlivej Ferrary. Od roku 1597 sa ale utiahol do rodnej Venosy, kde sa uzavrel pred svetom, obklopil sa vynikajúcimi spevákmi a hudobníkmi a pohrúžil sa do tvorby chromaticky komponovaných, výrazovo i textovo veľmi expresívnych madrigalov. Leonora s ním nedokázala zdieľať život psychicky labilného astmatika, utiahla sa na modenský dvor k bratovi a Gesualdo jej písal nahnevane listy. Po smrti syna z druhého manželstva (1600) prepadal stále viac depresívnym náladám a sebatrýznivým stavom. V tomto rozporení písal čoraz viac disonantne ladené kompozície, ktoré si získali obdiv až v 20. storočí. Ako posledné dielo vytvoril kajúci žalm Miserere. Za zmienku stojí i to, že bol synovcom svätorečeného Karola Boro-mejského. Celkovo tlačou vydal šesť kníh madrigalov, k najznámejším a najexpresívnejším patrí práve madrigal **Moro, lasso, al mio duolo**, v poradí 16. z poslednej – VI. knihy madrigalov, ktorý začína napätým chromatickým poklesom. V tejto istej zbierke sa pod číslom 6 nachádza i madrigal **lo parto e non piú dissì**. O niečo mladším je madrigal č. 14 **Asciugate i begli occhi** z V. knihy madrigalov. Všetky Gesualdove madrigaly sú päťhlasné a posledné dve knihy tlačou vyšli ešte za autorovho života v roku 1611.

K začínajúcim poľským autorom sa radí mladý **Aleksander Szczytyński**. Kompozíciu **Martha and Mary** skomponoval na základe evanjeliového príbehu dvoch sestier, ktoré symbolizujú rôzne aspekty prijímania vzácneho hosta – Ježiša Nazaretského v ich príbytku.

K zaujímavým a skôr raritným zvukovým riešeniam komornej hudby patria diela písané či upravované pre violončelové zoskupenia.

K originálnym zjavom brazílskej hudby patrí **Heitor Villa-Lobos**, ktorý sa radí k najdôležitejším skladateľom juhoamerickej hudby. K jeho komorným dielam sa radí nápaditý cyklus deviatich suit s názvom **Bachianas Brasileiras**. Celkovo ide o zvukovú kombináciu pre hlasy či nástroje a celá séria vznikala v rokoch 1930 – 1945. Suity predstavujú akúsi fúziu brazílskej (Brasileiras) ľudovej a populárnej hudby tých rokov, ale v úzkom spojení s princípmi hudby Johanna Sebastiana Bacha (Bachianas). Suity sú duálne tvorené voľnou adaptáciou kontrapunktických a harmonicky prísne vedených barokových foriem s voľným brazílskym, často folklórnym štýlom, plným rytmov a miestnych známych melódií.

Varšavské zoskupenie **Cellonet** (Warsaw Cellonet Group) vzniklo v roku 2007, jeho členmi sa stali poprední poľskí violončelisti, laureáti medzinárodných súťaží. Umeleckým vedúcim a dirigentom sa stal Andrzej Bauer. Súbor účinkoval na mnohých domácich i zahraničných hudobných festivaloch (Varšavská jeseň, Wrocław Musica Polonica Nova, Jazzový festival v Toruni...) a predstavil sa aj v Royal Festival Hall v Londýne. Cellonet v programoch svojich koncertov často kombinuje starú hudbu so súčasnou – do svojich projektov zapája umelcov jazz i pop scény, ako napr. speváčka Anna Maria Jopek, klaviristi Leszek Możdżer, Marcin Masecki a i.. Výnimočné kvality súboru inšpirovali mnohých poľských skladateľov k novým kompozíciám.

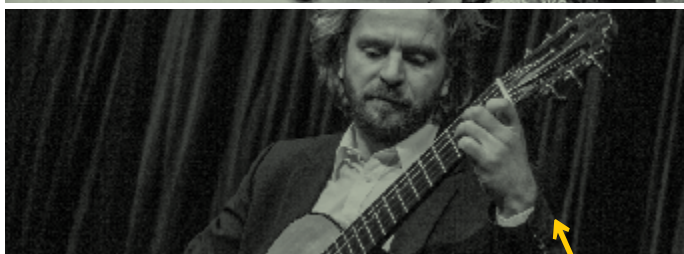
Andrzej Bauer - zakladateľ a dirigent Varšavskej skupiny Cellonet (Warsaw Cellonet Group) – víťaz Medzinárodnej súťaže ARD v Mníchove a Medzinárodnej interpretačnej súťaže Pražskej jari. Študoval hru na violončele u K. Michalika, neskôr na majstrovských kurzoch pod vedením takých osobností ako A. Navarra, M. Sádlo a D. Szafrań. Vďaka štipendiu W. Lutoslawského mal možnosť študovať 2 roky v Londýne u W. Plettha. Počas svojej bohatej umeleckej kariéry účinkoval na samostatných recitáloch aj ako sólista so symfonickými orchestrami na domácich a zahraničných pódioch. Okrem umeleckých aktivít sa venuje aj pedagogickej činnosti – vyučuje na Univerzite F. Chopina vo Varšave a na Hudobnej akadémii v Bydgošti. V posledných rokoch sa čoraz viac venuje komponovaniu a improvizácii.



↙ *čítajte
hudbu!* ↘

hudobný život

- jediný slovenský odborný časopis o klasickej hudbe a jaze
- vyše 40 rokov pravidelne informuje o hudobnom dianí na Slovensku i v zahraničí



www.hudobnyzivot.sk
Informácie a objednávky:
distribucia@hc.sk

24
MÁJ

ZÁVEREČNÝ KONCERT FESTIVALU

The Final Concert of The Festival

19:00 | Dom umenia

The House of Arts at 7 p. m.

Symfonický orchester Miškolc

Hungarian Symphony Orchestra, Miskolc

Tamás Gál, *dirigent/ conductor*

Beatrix Fodor, *soprán/ soprano*

János Bándi, *tenor*

Marián Lukáč, *barytón/ baritone*

Peter Cibula, *umelecký prednes/ recitation*

Collegium Technicum & Nostro Canto

zbory/ choirs

Tatiana Švajková, *zbormajsterka/ choirmaster*

Felix Mendelssohn-Bartholdy (1809 – 1847)

Hebridy, predohra, op. 26

Hebrides, overture, Op. 26

Camille Saint-Saëns (1835 - 1921)

Danse Macabre, op. 40

Prestávka

Giacommo Puccini (1858 – 1924)

Le Villi – koncertné predvedenie opery/ Opera in concert



Felix Mendelssohn - Bartholdy bol vnukom filozofa Mosesa Mendelssohna a synom bankára – mimoriadne vzdelanosť a bohatstvo boli pre túto rodinu príznačné. Mendelssohn bol v hudbe mimoriadne talentovaným dieťaťom, nadobudol rozsiahle vzdelanie i v mnohých iných oblastiach. Nemecký muzikológ Alfred Einstein ho označil za romantického klasicistu – klasický prvok u neho pripúšťal romantický a romantický nenarúšal jeho klasicizmus. Vyváženosť formy je u Mendelssohna neprekonateľná. Jeho romantizmus sa prejavuje tiež v čerpaní tematickej inšpirácie zvonka – to platí aj pre predohru **Hebridy**. Dielo, podobne ako tretia symfónia, vďačí za svoj vznik skladateľovmu pobytu v Škótsku. Titul poukazuje na pochmúrne ostrovy severu, zahalené romantickým čarom piesní Osiana a legendárnych bardov. V Mendelssohrovej hudbe oživa ich fantastika, svet rytierskych postáv a tajomných príhod.

Tematika smrti sa v umení vinie celými dejinami, nielen tými hudobnými. Tance smrti sa v období baroka maľovali na steny (napr. Hospital Kuks v Čechách), dvere či plátno, zhudobňovali sa v piesňach a tancoch, veršovali sa v poézii i v divadle. Romantici sa k tejto pasii opäť vrátili, v 19. storočí sa grotesknosť duchov a kostier objavuje v mnohých programovo ladených hudobných dielach, čiastočne inšpirovaných literárnym textom. Priamym impulzom pre vznik **Danse Macabre op. 40**, ktorý v roku 1874 vytvoril **Camille Saint-Saëns** bola francúzska báseň Henryho Cazalisa. Program tejto orchestrálnej podoby je nasledovný: je noc, odbíja polnoc, Smrť (rozladené husle) zvoláva duchov k divokej upírskej zábave. Divoko sa stupňujúci tanec ukončí až spev kohúta (hoboj). Smrť je náhle oslabená a jej tanec je už len pohybom mátohy, celý prízrak postupne mizne. Formovo je tu využitý najmodnejší tanec 19. storočia – valčík, pri ktorom sa neraz tvorili i politické a súkromné dohody. V Danse Macabre je to variovaný tanec s využitím zvuku xylofónu, ktorý výrazne evokuje skôr hrkot kostier než živých tanečníkov plesových podujatí.

Le Villi je prvá **Pucciniho** opera. Vznikla ako dielo dvadsaťpäťročného skladateľa v roku 1883 na skladateľskú súťaž, kde bola odmietnutá, no napriek tomuto fiasku už v nasledujúcom roku sa dostala na scénu v Miláne, kde zožala nevídaný úspech (publikum vytlieskalo autora osemnásťkrát). Onedlho hudobné vydavateľstvo Ricordi dielo vydalo a spoznajúc v mladom umelcovi dôstojného nástupcu starnúceho Verdiho, ponúklo mu doživotnú priateľskú spoluprácu. Hudba opery, napriek mladému veku tvorcu, vypovedá o jeho nezvyčajných daniach a v mnohom anticipuje typické štýlové znaky neskoršieho Pucciniho – napríklad hudobný kolorit slávnej Manon Lescaut. V mnohom je novátorom, jeho plnokrvná melodika je nositeľkou rýdzo veristických prvkov, predčiac v tomto aj Mascagniho Cavaleriu, ba pravdepodobne ukazuje aj cestu pre svojho skladateľského súputníka. Aj Verdi uznanlivo oceňoval Pucciniho, vyčítal mu však, ako aj ďalším skladateľom, prílišné používanie čisto orchestrálnych úsekov v opernej partitúre. „Opera je opera a symfónia je symfónia...“, zdôrazňoval. A práve symfonické epizódy opery Le Villi patria k najšťastnejším a najpôsobivejším chvíľam diela, kvôli ktorým aj dnešné predvedenie tohto raného diela je naozaj udalosťou. Veľmi slabé libreto (F. Fontana), takmer prosté sledovateľného deja je príčinou veľmi zriedkavého scénického uvádzania. Koncertné uvedenie

nevšednej partitúry sa stáva exkurzom do vzrušujúceho poznania už vychádzajúcej hviezdy operného neba... V dome lesníka sa oslavujú zásnuby Roberta a Anny. Roberto náhle odchádza do Mainzu, z čoho má Anna zlý pocit. Cestou Roberta zvädzajú besy, spôsobia, že Roberto na Annu zabudne. To Anne zlomí srdce a zomiera. Annin otec, Gugliermo, trúchli za svojou mŕtvou dcérou. Keď sa Roberto kajúčne vracia domov, zjavuje sa mu Annin duch spolu s ostatnými besmi, ktorí ho nútia s ňou tancovať, až kým sa neutancuje na smrť.

Maďarský symfonický orchestr Miskolc (MSO) bol založený v novembri 1963 a patrí medzi najvýraznejšie kultúrne inštitúcie v regióne, ale aj v celoštátnom meradle. Zakladateľskou osobnosťou bol dirigent Péter Mura, ktorý viedol orchestr do roku 1984. Post šéfdirigenta na ďalších 30 rokov prevzal László Kovács, nositeľ Maďarskej štátnej ceny (2013) a ceny Franza Liszta. Orchestr pod jeho vedením realizoval každoročne viac ako 80 koncertov (mimoriadne koncerty, koncerty v rámci abonentných cyklov, koncerty pre mládež) na domácich, ale aj na zahraničných pódiumoch. Medzinárodné kontakty orchestra sa dynamicky rozvíjali najmä vďaka CD nahrávkam, ktoré mali v zahraničí veľký ohlas, predovšetkým majstrovské diela maďarských skladateľov Ernő Dohnányiho, Jenő Hubayho a Leo Weinerja (CD Weinerovej symfonickej básne Toldi získal MSO Diapason d'Or v r. 2009). Niektoré z nich dokonca zazneli v svetovej premiére. Orchestr spolupracoval s významnými interpretmi a dirigentskými osobnosťami, medzi ktoré patrí Jurij Simonov, Ken-Ichiro Kobayashi, Mika Eichenholz, Shlomo Mintz, Zoltán Kocsis a ďalší. V 50. koncertnej sezóne 2013/2014 nastala nová etapa v umeleckom riadení orchestra. V máji 2014 bola vymenovaná nová riaditeľka Krisztina Szászné Pónuzs a nový šéfdirigent Tamás Gál.

Dirigent **Tamás Gál** v detstve hral na klavíri a na husliach, na konzervatóriu študoval kompozíciu. Akadémiu F. Liszta v Budapešti absolvoval ako dirigent. Od ukončenia svojho štúdia bol častým hosťom popredných maďarských orchestrov. Účinkoval v mnohých krajinách Európy, Ázie a Ameriky. Jeho meno sa spája s renomovanými hudobnými festivalmi v USA a Európe, je často pozývaný do porôt di-



rigentských súťaží doma i v zahraničí. T. Gál pôsobil v rokoch 1998 - 2008 ako šéfdirigent Symfonického orchestra MÁV a tiež ako stály hosťujúci dirigent Maďarskej štátnej opery. Je mimoriadne úspešný aj na pedagogickom poli: je vedúcim Katedry dirigovania na Akadémii F. Liszta v Budapešti. Okrem iného je nositeľom prestížnej Národnej ceny F. Liszta a titulu Zaslúžilý umelec Maďarskej republiky. V apríli roku 2014 bol vymenovaný za šéfdirigenta Symfonického orchestra v Miškolci.

Beatrix Fodor začala študovať spev u K. Sárkány, pokračovala v Koblenzi u E. Szemző-Goese. Po návrate do Maďarska sa učila u M. Erese a štúdiá ukončila na Hudobnej akadémii ako poslucháčka J. Pászty. Neskôr sa zdokonaľovala v postgraduálnom štúdiu v Grazi a vo Viedni v triede D. Lutza a F. Lukasowskeho. V rokoch 2004 - 2006 bola členkou štúdia Opery (Budapešť). Až dodnes je jeho stálym hosťom. Účinkovala v Mozartovom Giovannim ako Donna Elvira a v roly Fiordiligi v *Così fan tutte*. V roku 2005 spievala titulnú rolu vo Verdiho opere *Alzira* na Hudobnej akadémii. Na Mozartovskom maratónom Jarného festivalu vystúpila ako Donna Anna. Jej vyvoleným skladateľom je Mozart, ale spievala na koncertných pódiumoch aj Verdiho *Requiem* vo Wiener Musikvereine a *Dvořákov* v Grazi.

Maďarský tenorista **János Bándi**, absolvoval Akadémiu Franza Liszta (1981), v priebehu štúdia účinkoval v Maďarskej národnej opere. Jeho hlas ho predurčoval spievať veľké úlohy tenorového repertoáru - *Almaviva* v *Barbierovi* zo *Sevilly*, *Alfredo* v *Traviate*, *Lenskij* v *Oneginovi*, *Tamino* v *Čarovnej flaute*, *Fenton* vo *Falstaffovi*. Hostoval na popredných európskych operných scénach, v Ázii i Austrálii. V jeho repertoári sú okrem operných úloh aj oratoriálne kompozície, pričom viaceré z nich sú zaznamenané na CD nahrávkach, ako napr. *Kodályov Psalmus Hungaricus*, *Rossiniho Stabat Mater*, *Berliozove Te Deum*, *Requiem Mozarta* a *Verdiho, Mahlerova Symfónia č. 8*.

Barytonista **Marián Lukáč** je sólistom Opery Štátneho divadla v Košiciach od roku 2001, kedy absolvoval košické konzervatórium. V štúdiu pokračoval na Pedagogickej fakulte (Katedra hudby) Ka-



tolickej univerzity v Ružomberku. Je držiteľom viacerých víťazstiev a ocenení, okrem iného prémie Slovenského literárneho fondu získal prvý-krát v roku 2004 za Leporella v opere Don Giovanni, v roku 2010 za postavu Michonneta v opere Adriana Lecouvreur, v roku 2011 získal Výročnú cenu Literárneho fondu za stvárnenie Figara v Mozartovej opere Figarova svadba a ďalej, v roku 2013 prémie Literárneho fondu za Micheleho v Pucciniho Il Tabarro. Na scéne košickej opery stvárnil množstvo postáv svetového operného i operetného repertoáru. Od roku 2001 je zároveň stálym hosťom Štátnej opery v Banskej Bystrici. Venuje sa tiež pedagogickej činnosti, od roku 2005 vyučuje na Konzervatóriu v Košiciach a na Pedagogickej fakulte univerzity v Ružomberku. Pravidelne spolupracuje so Štátnou filharmóniou Košice v programoch symfonických i komorných koncertov.

Miešaný spevácky zbor Technickej univerzity v Košiciach **Collegium Technicum** bol založený v roku 1983. Zbor dosiahol mnohé ocenenia na medzinárodných festivaloch a súťažiach na Slovensku i v zahraničí, ako napr.: Spittal an der Drau, Praha, Middlesbrough, Český Krumlov, St. Petersburg. V roku 2003 zbor získal Cenu mesta Košice a v roku 2013 Cenu predsedu Košického samosprávneho kraja. Collegium Technicum počas vyše 30-ročného pôsobenia dirigovalo 45 profesionálnych dirigentov, o.i. Peter Phipps, Oliver Dohnányi, Ondrej Lenárd, Petr Altrichter, Tomáš Koutník, Peter Breiner, Irina Bogdanovich, Gábor Hollerung, Somtow Sucharitkul a i. Zbor spieval s renomovanými sólistami a spolupracoval s opernými i symfonickými orchestrami ako napr.: SOSR Bratislava, FOK Praha, Dohnányi Orchestra Budafok, Siam Philharmonic Orchestra, Štátne divadlo Košice, Štátna opera v Banskej Bystrici. Od sezóny 1986/87 nepretržite spolupracuje aj so ŠfK. Zbor uviedol 194 koncertov a festivalových vystúpení v zahraničí v 21 štátoch Európy, v Izraeli, Južnej Amerike, USA, Mexiku a v Thajsku. Posledným úspechom sú dve zlaté medaily na Grand prix Thailand 2016 v meste Pattaya. Z diskografie CT uvádzame: CD Ivan Hrušovský Cantate Domino (1997), CD Zdeněk Lukáš Te Deum laudamus (2002) a CD Collegium Technicum v Opere (2007), ďalej 30. jubilejný koncert CT na KHJ v roku 2013. Collegium Technicum diriguje od roku 2010 **Tatiana Švajková**.

Miešaný spevácky zbor Nostro Canto – patrí medzi najmladšie umelecké súbory Prešovskej univerzity v Prešove. Vznikol v roku 2001 z potreby umožniť realizáciu študentov – spevákov v procese pedagogickej prípravy budúcich učiteľov hudobnej výchovy. Zbormajsterkou zboru je Tatiana Švajková.

27
APR

VIKTOR TICHONOV - výstava obrazov

Viktor Tichonov - Exhibition of paintings

27. 4. - 24. 5. | Dom umenia

The House of Arts

Viktor Tichonov pochádza z Bieloruska. Narodil sa v mestečku Puškino, neďaleko Vitebska – rodiska Marca Chagalla – táto blízkosť miest akoby predurčila jeho umelecké smerovanie. Po absolvovaní Bielo - ruskej umeleckej akadémie sa rozvinuli jeho výtvarné aktivity, vystavoval v domácich i zahraničných galériách /Španielsko, Švédsko, Rusko, Anglika i USA (a prezentoval sa aj v autorských projektoch). Jeho plátna, mozaiky, vitráže a fresky sa nachádzajú v rôznych verejných priestoroch.



Výstava sa koná v spolupráci s Galériou Andrej Smolák.
The Exhibition is held in cooperation with Andrej Smolák Gallery.



Štátne divadlo Košice

The Kosice State Theatre

Lubor Cukr, *réžia/ director***Robert Jindra**, *hudobné naštudovanie/ performed***Robert Jindra, Jan Novobilský**, *dirigenti/ conductors***Lukáš Kozubík**, *zbormajster/ choirmaster***OSOBY A OBSADENIE:****Der Freenkönig:** Peter Paleček**Ada:** Frédérique Friess, Klára Vincze**Zemina:** Lucie Kašpárková, Tatiana Paľovčíková**Farzana:** Myroslava Havryliuk, Viera Kállayová**Arindal:** Charles Kim, Titusz Tóbisz**Lora:** Barbora Řeřichová, Michaela Várady**Morald:** Pavol Kubáň, Marián Lukáč**Gernot:** Michal Onufer, Jiří Přibyl**Drolla:** Aneta Hollá, Janette Zsigová**Gunther:** Jaroslav Dvorský, Maksym Kutsenko**Harald:** Marek Gurbaľ, Martin Kovács**Ein Bote:** Anton Baculík, Zdenko Vislocký**Stimme Gromas:** Peter Paleček

Po prvýkrát na Slovensku uvedie košická opera dielo Richarda Wagnera Víly. Prvá dokončená skladateľova opera komponovaná ešte v štýle nemeckej romantickej opery a silne ovplyvnená Carlom Mariou von Weberom a Heinrichom Marschnerom mala premiéru až päť rokov po autorovej smrti dňa 29. júna 1888 na kráľovskom dvore v Národnom divadle v Mníchove. Nie je bez zaujímavosti, že dielo naštudoval mladý Richard Strauss a premiéru dirigoval Franz Fischer. Napriek tomu, že sa dielo stretlo s úspechom, časom padlo takmer do zabudnutia a v súčasnosti sa uvádza len zriedkavo. Opera Štátneho divadla Košice v spolupráci s vynikajúcim dirigentom Robertom Jindrom a režisérom Luborom Cukrom znovu vzkriesia toto zabudnuté dielo, zobrazujúce túžbu kráľa Arindala po ideálnej láske a ideálnom svete. Romantický príbeh zasadený do bavorských reálií konca 19. storočia uvedie operný súbor so zaujímavými a renomovanými hosťami.

47. MEDZINÁRODNÝ ORGANOVÝ FESTIVAL IVANA SOKOLA



17. 9. – 3. 10. 2017

The 47th International Organ Festival of Ivan Sokol

Partneri:



Mediálni partneri:

KOŠICE:DNES

RÁDIO KOŠICE

OPERA

hudobný život

ZAJTRAJŠIE
noviny

Koržár

kedykam
www.kedykam.sk

AKCNY

mojeKOŠICE.sk

CITY

Individuálni sponzori:

JUDr. František Kočka - SKP | Manželia Medňanskí | Anonymný darca | Samko a Janka | Bartolomej Burtáš s manželkou Prof. Lev Bukovský | Marián Reiffers s manželkou Anonymný darca | Prof. Igor Hudec | Sydney a Zoe JUDr. Baťala s partnerkou

Dear festival visitors,

I am glad and delighted that I greet you and address this short message to you every year on the occasion of the Košice Music Spring Festival, one of the most significant cultural events in Slovakia. The festival is already entering its 62nd annual and thanks to the Slovak State Philharmonic, Košice it maintains its high artistic level. While was composing his work Asrael during the most tragic period of his life the significant Czech composer Josef Suk who is frequently played in Slovakia wrote, "I was saved by music". By saying this he also expressed the power of music in man's life. I am convinced that his testimony about the unique impact of music on man's life will be perceived in his work that will resound at the opening concert of the festival. While Asrael will touch our soul with its clean violin tones, the Partita in Honor of Master Paul from Levoča by Alexander Moyzes will refresh our memory and remind us of the riches of our material culture and the necessity to remember it through music as well. The historical, cultural, and geographic interface in which Košice is located has an integrating function and extends into the neighboring music cultures – Hungarian and Polish. Thus for the dramaturgy of the Košice Music Spring Festival this also presents an opportunity to introduce their prominent music representatives and interprets every year. The rich traditions of the Hungarian quartet school will be introduced by the Kodály Quartet and the works of prominent Polish composers will resound in the interpretation of ten young violoncellists in the program of Cellonet and in works that will unite the elements of ancient music with the elements of modern music of the 21st century. The Bratislava Boys' Choir will perform in the Saint Elisabeth Cathedral for the first time. The soloist of the Berlin Opera, the Slovak mezzo soprano Jana Kurucová, will introduce herself to the audience in the program Bel canto for the first time as well. The performance of the Czech musical and chanson singer Radka Fišarová will surely attract the young generation. The music highlight of this year's festival program will be the Faust symphony by Franz Liszt. The Košice Music Spring Festival helps to make Košice into an important cultural center of European significance. May it therefore be successful and may it bring you, dear visitors, enriching and permanent music experience.

Marek Maďarič
Minister of Culture of the Slovak Republic

Ladies and gentlemen,

U. S. Steel Košice accepted with pleasure the Košice State Philharmonic offer to become a partner to the international festival „The Košice Musical Spring“. I am very glad that we have been supporting this event that has a natural place in Slovakia and Europe for the 16th year in order. Performance of the domestic Orchestra and traditional sound names of conductors, soloists and guest musical ensembles promise high professional quality of this 62nd annual popular event. I would like to wish pleasant experience and wonderful musical moments to all visitors of this –year concerts organized within the Košice Musical Spring. I also wish nice moments to all festival artists and guests during their performance and stay in Košice.

Scott Buckiso
President of U. S. Steel Košice, s.r.o.

Dear concert listeners,

With its rich and versatile cultural tradition the city of Košice has always been a center of music events. The establishment of the Košice Music Spring Festival in 1956 and the foundation of the Slovak State Philharmonic, Košice that has organized this festival alone since 1991 have considerably contributed to this as well. The 62th annual of the KHJ will be marked by discoveries. Many works will resound in Košice for the first time and the festival will also offer several unique projects. Again the main protagonist will be the home orchestra with which outstanding and recognized artists will perform. The opening concert is a combination of top interprets and unique works. We will commemorate the anniversary of Master Paul from Levoča in the composition the Partita in Honor of Master Paul from Levoča by Alexander Moyzes. This will be followed by The Sinfonia Concertante for violin and viola by W. A. Mozart. The concert will end with the monumental symphony Asrael by Suk that will be performed by the Slovak State Philharmonic, Košice for the first time. The symphonic concerts that follow testify about the program diversity of the festival - in the House of Arts chansons. The stars

of the opera world will also excel Veronika Holbová and a soloist of the Deutsche Oper Berlin Jana Kuručová. The performance of the most significant and most extensive symphony work by F. Liszt – the Faust Symphony that will resound in Košice after 15 years will dominate under the baton of the Bulgarian conductor Yordan Kamdzhali. In the first part of the concert two renowned piano players - Eugen Indjić and Marián Lapšanský - will perform. Untraditionally the final festival concert will welcome the Hungarian Symphony Orchestra Miskolc under the lead of Tamás Gál in cooperation with the singer's choirs Collegium Technicum and Nostro Canto. They will conclude the festival with the unique first concert performance of the opera The Willis in Košice by G. Puccini. Chamber concerts will also offer unforgettable experience: the recognized Bratislava Boys' Choir, In Cordis Ensemble, Kodály Quartet, "Cellonet". The part of the Festival is also performance of The Košice State Theatre: Faries by R. Wagner and picture Exhibition of Viktor Tichonov from Belarus. Thanks to all who have supported this music festival in the metropolis of Eastern Slovakia. May the uniqueness of music art enrich you with lots of artistic experience.

Július Klein

Executive Director of the Slovak State Philharmonic, Košice

27
APR

Opening Concert of the Festival

Zbyněk Müller is the Principal conductor of the Slovak State Philharmonic, Košice and the conductor of the National Theatre in Prague. He has devoted himself to music since his childhood – at the age of six he started to play the piano, at twelve the oboe that he studied together with conducting at the Conservatory and at the Academy of Performing Arts in Prague (oboe – J. Mihule, conducting – J. Bělohávek). Already during his studies he was successful; apart from five first prizes in national competitions, in 1996 he was awarded further prizes at the interpretation competition the Prague Spring International Music Festival Competition. For two years he was the first oboe player of the Opera of the National Theatre in Prague, later he was a solo-oboist in the Prague Philharmonic where he started with conducting. He conducted dozens of concerts with the Prague Philharmonic also at prominent music festivals. Between 2001 and 2002 he was the assistant of the Principal Conductor V. Ashkenazy in the Czech Philharmonic Orchestra; in 2004 he started to cooperate with the Prague Symphony Orchestra FOK, in 2005 with the Slovak State Philharmonic, Košice (ŠFK). He has been the Principal Conductor of the ŠFK since the season of 2008/2009. In 2010 he conducted the orchestra at the Prague Spring. Z. Müller is also active in the opera where apart from the National Theatre in Prague he cooperates with Czech and Slovak (among others the National Moravian-Silesian Theatre and the Opera of the State Theatre Košice) as well as foreign opera houses.

A native of Košice, **Jana Karšková** studied violin at the Conservatory in Košice, later at the Academy of Performing Arts in Bratislava (Andrea Šestáková) and at the Academy of Performing Arts in Prague (Jiří Tomášek). In 1991 she was awarded the 2nd prize at the international interpretation competition Beethoven's Hradec. During her studies at the Academy of Performing Arts in Prague she was accepted at the International Yehudi Menuhin Music Academy in the Swiss Gstaad (the class of Prof. Alberto Lysy), where she has lived with her husband and children since then. She was a member of the Camerata Lysy and of the International Youth Orchestra of Gustav Mahler under the lead of Claudio Abbado. Since 1997 she has been a member of the Chamber Orchestra in Zürich and since 2010 a member of the Chamber Orchestra in Basel (Kammerorchester Basel) as well. As a member of chamber ensembles, she has had concerts in European countries, North America as well as in Asia.

The violinist **Igor Karško** will perform as a viola player at the KHJ Festival. Like his wife Jana, he studied violin at the Conservatory in Košice (Karol Petróczi), at the Academy of Performing Arts in Prague (Jiří Tomášek) and at the International Yehudi Menuhin Music Academy in the Swiss Gstaad (Prof. Alberto Lysy). For 20 years he was a concert master of the Lucerne Symphony Orchestra and a member of the ensemble The Serenade String Trio, with which he won prestigious competitions of chamber music / Florence, Trapani, Caltanissette, etc./ . As the concert master of the Baroque orchestra La Scintilla he went on a tour with Cecilia Bartoli in the USA. Igor Karško is the founder of the Baroque ensemble La Gioconda, a guest concert master of Les Musiciens du Louvre and since 2010 he has led the ensemble Camerata Zürich together with the violoncellist Thomas Demeng as well. As a soloist and a member of chamber ensembles he has gone for concerts throughout Europe, he regularly comes back to

concerts in Slovakia, among others he appears as a guest every year at the festival KONVERGENCIE (Convergences).

02
MÁJ

The Bratislava Boys' Choir

Bratislava Boys' Choir has been a part of the artistic scene since 1982. Its founder is Magdaléna Rovňáková. The choir – initially Boys' Philharmonic Choir – originated at the Slovak Philharmonic and interpreted the children's parts in oratorios and cantatas. In 1988 it became an independent ensemble; its repertoire has been enriched by compositions for soprano, alt, tenor, and bass. Today the Bratislava Boys' Choir has 50 members and is a part of a Private Music School. In its interpretation we can listen to Gregorian chorales, Renaissance music, stylizations of folk songs and works of Slovak composers dedicated to Bratislava Boys' Choir (L. Bernáth, P. Martinček, I. Hrušovský, E. Suchoň, I. Zeljenka, etc.). During the years of cooperation with symphony orchestras (the Slovak Philharmonic, the Vienna Symphony Orchestra, the Slovak Radio Symphony Orchestra in Bratislava and the Vienna Radio Symphony Orchestra, etc.) the ensemble has enriched its repertoire by dozens of oratorios, cantatas and symphonies of prominent world famous authors and thanks to appearance on the scene of pop music also by well-known musical melodies. The choir has performed at concerts in European countries, in Israel, in the USA, Canada; it has appeared at prominent music festivals and at international choir competitions (victory in Des Moines, in the USA, in Moscow, in Lecco, Italy). Excellent Slovak teachers work with the ensemble – soprano and voice coach Miriam Garajová, a member of the Slovak Philharmonic Choir and the voice coach Monika Maglayová. The pianist of the Bratislava Boys' Choir is Dana Hajóssy, the associate conductor is Gabriel Rovňák Jr.

Magdaléna Rovňáková – the founder, conductor and manager of the Bratislava Boys' Choir has led the ensemble since its establishment. She graduated from the Conservatory and Academy of Performing Arts in Bratislava where she focused on choir conducting (Professors P. Hradil and J. Haluzický). In 1999 she founded and as a director has led the Private Music School where the singers of the Bratislava Boys' Choir learn playing on a music instrument and solo singing as well. In 2015 she was a laureate of the Crystal Wing Prize.

Already as a young boy the conductor **Gabriel Rovňák** sang in the boys' choir that was founded by his mum. He studied choir conducting at the Conservatory in Bratislava and Janáček Academy of Music and Performing Arts in Brno. Between 2004 and 2008 he held the position of the conductor of the Chamber Orchestra of the City Blansko, in 2013 he performed the opera *The Cunning Little Vixen* by Janáček in Hamburg (Germany). He is active in cooperating with the Slovak and Czech orchestras and singer choirs (The Slovak Sinfonietta Žilina, Bohuslav Martinů Philharmonic Orchestra in Zlín, the Slovak State Philharmonic, Košice, Moravian Philharmonic Olomouc, Solamente Naturali, the singer choir Lúčna, Canens...). He is currently the associate conductor of the Bratislava Boys' Choir and works on concert projects for children and youth that he prepares for symphonic orchestras.

Miriam Garajová is a graduate of the Conservatory and of the Academy of Performing Arts in Bratislava. In 2005 she was awarded the first prize at the Imrich Godin International Vocal Competition and in the following year she started to perform as a guest at the Opera of the Slovak National Theater, where she gradually appeared in several roles of opera literature. She has also introduced herself as a soloist in the oratorio *Messiah*, in the *Liverpool Oratorio* by Paul McCartney. In the opera *Martin Luther* by Vítězslav Kubička she appeared as Katarina von Bora in the leading female role. Since 2008 she has been a voice mentor at the Bratislava Boys' Choir, with which she appears as a soloist in Slovakia as well as abroad.

04
MÁJ

Czech „Edith Piaf“

Principal Guest Conductor of the SfK **Leoš Svárovský** (1961) studied flute and conducting at the Academy of Performing Arts in Prague (AMU) as the last student of V. Neumann. He started his career at the National Theatre in Prague as an assistant to Z. Košler. Since the beginning of his career he was the Principal conductor (at that time Czechoslovak) orchestras: Prague Chamber Opera, Janáček's Philharmonic Ostrava, Brno Philharmonic, Slovak Sinfonietta Žilina, Czech Chamber Philharmonic Orchestra Pardubice, Orchestra of the Ballet of the National Theatre in Prague,

Prague State Opera. Currently he has been a permanent guest conductor of the Slovak Philharmonic (since 2007), Slovak Sinfonietta Žilina and a honorary member of the Brno Philharmonic. During his rich career he has cooperated with a number of notable soloists and he regularly works with Czech as well foreign opera and symphonic orchestras. We can mention a grand tour with the Czech Philharmonic (cooperation from 2001) to U. S. A. (2008), or very successful tours to Japan with the Brno Philharmonic (2011, 2013, 2015) and with the Slovak Philharmonic (2012, 2014, 2015). L. Svárovský has taught at the Academy of Performing Arts in Prague, where he was awarded the degree docent in autumn 2012. Since spring 2014 he is the Chief Conductor of the Aichi Central Symphony Orchestra Nagoya.

Radka Fišarová has been singing since her childhood (since she was five she was a member of the world-famous ensemble Bambini di Praga, at twelve she founded the country band Auris); she studied singing at the Jaroslav Ježek Conservatory in Prague. She performed in the musical productions "Hair" and Evita (Prague 1996, 1998), Zorba the Greek (National Theatre Brno 2001), Finian's Rainbow (Český Krumlov 2001), Cleopatra (Broadway Theatre Prague 2002). In the ballet musical Lucrezia Borgia in the National Theatre in Prague she performed in the title role. She also starred in the title role in the musical Edith, the Little Sparrow. It was the role of Edith that meant a breakthrough in her career - she found herself in the chansons and started to write them as well ... Today she is going to introduce herself to the audience in Košice at a concert as the "Czech Edith Piaf" together with Aliaksandr Yasinski and the ensemble Jazz4, with which she recorded her latest CD Rendez-vous.

The outstanding accordionist **Alexander Yasinski** comes from Belarus. He is also a successful composer /film music, jazz, folk/. He studied accordion at the Belarusian State Academy of Music /2008 -2011/ and at the Conservatory in Prague /2011-2013/. Today he is a laureate of national and international interpretation competitions. He likes to experiment with various styles and genres, he cooperates with different ensembles in the Czech Republic, Poland, Belarus, Hungary, and Ukraine ...

The Slovak State Philharmonic, Košice (SFK) was founded in 1968. In short time it ranked amongst foremost representatives of the Slovak performance art and recorded remarkable achievements on the concert stages of European countries but also in a number of substantial cities of Asia and Americas. The orchestra performs more than 60 concerts during a concert season. The Slovak State Philharmonic, Košice had concerts on the international music festivals and in the outstanding cultural centres. In 1994, SFK presented as a first Slovak symphonic orchestra in America. The orchestra worked with many foremost artists such as Valerij Gergiev, Alexander Rahbari, Jiří Bělohlávek, Thomas Sanderling, Tadeusz Strugala, Antoni Wit, Libor Pešek, Emin Khatshaturyan, Luciano Pavarotti, Plácido Domingo, Dietrich Fischer-Dieskau, Igor Oistrakh, Gidon Kremer, Julia Fischer, Giora Feidman and others. In addition to the active concert activities, SFK presents its art through recordings for radio and television broadcasting as well as for record companies (above 160 CDs). The recordings for the publishing houses Naxos, Marco Polo and others often represent unique recordings of works seldom performed. Since 1991 SFK is the principal organiser of two international festivals: The Košice Music Spring Festival and The International Organ Festival of Ivan Sokol; and since 2003 the ARS NOVA Cassoviae – the Festival of Contemporary Art as well. The Principal Conductor of The Slovak State Philharmonic, Košice is Zbyněk Müller. He is also the conductor of the Opera of the National Theatre in Prague and cooperates with the foreign scenes as Teatro Real Madrid or Deutsche Oper am Rhein Düsseldorf-Duisburg as well.

09
MÁJ

IN CORDIS - United Historical Strings

IN CORDIS Ensemble – United Historical Strings - a music ensemble, unique both in its structure and in its approach. Already the name of the ensemble shows that the core/basis are the so-called strumming instruments – historical instruments from today's point of view, but they were quite frequent in the past, such as: Renaissance and Baroque lutes, theorboes, Baroque and Renaissance guitars, galizonas, citterns and various types of harps. Unique is also the continuation of the historical tradition, in which the instrumentalists were the singers as well and they were accompanying themselves. The main repertoire of the ensemble are jewels of the music of the 15th – 18th century. At its concert projects the ensemble does not introduce them as museum pieces, but incorporates them into a story so that it attracts the listeners and thus intensifies their music experience. The listeners of many festival concerts in the

Czech Republic and Slovakia could testify about it. It would be impossible to implement these music projects without the musicality that comes from year-long playing and musical erudition of the core members of the ensemble: Kateřina Ghannudi, Miloslav Študent, Jan Krejča. For the implementation of some projects, top instrumentalists and singers from other ensembles of ancient music are invited, which is the case at today's concert as well: Marek Štrýncl/ Musica Florea, Prague and Miloš Valent/ Solamente naturali, Bratislava.

The soprano **Lucie Rozsnyó** studied classical singing at the Janáček Academy of Music and Performing Arts (JAMU) in Brno, took part in student exchange programs at the Universität für Musik und darstellende Kunst in Vienna, at the Anton Bruckner University in Linz and at the Zürich University of Arts. In 2012 she was awarded the 1st prize at the ABA Music Award (Austria Barock Akademie). In September 2013 she completed the post graduate study program Interpretation and Theory of Interpretation at the Janáček Academy of Music and Performing Arts. She specializes in interpretation of Baroque music. As a soloist she cooperates with the ensembles Musica Florea (St. Matthew and St. John Passions by J. S. Bach, Oratorio per la Santissima Trinita by A. Scarlatti, Brockes Passions by G. F. Händel, etc.), Hoffmusici, Musica Figuralis, Ensemble Inégal, Hipocondria ensemble, Musica Divina Praga and Ensemble Damian. She has been a member and a co-establisher of the women's Baroque ensemble Fiorello, of the duet Aurette and also of the trio ISHA, which interprets the music of the 20th and 21st century.

11
MÁJ

BEL CANTO

Paolo Gatto – a native of the Italian Bergamo; first he studied composition and piano, he participated in conductor courses, and completed his studies at the Vienna Music Academy with K. Osterreicher. He launched his professional career as a conductor in his native Italy; gradually he moved his conductor activities also to Germany, Austria, France, Russia, Portugal. Between 1993 and 1998 he was the chief conductor of the Opera in the theatre Carlo Coccia in Novara. At that time he started to cooperate with Czech and Slovak orchestras and opera houses such as the National Theatre in Prague, the Prague State Opera, Janáček Opera Brno, the Moravian Philharmonic Olomouc, the National Moravian-Silesian Theatre in Ostrava, the Slovak Sinfonietta Žilina, the State Theatre Košice, the Slovak National Theatre Bratislava, the Slovak State Philharmonic, Košice, etc.). He is the founder of the festival Not d'Argonne and the artistic director of the international music festival Les Rencontres de Louvergny in France. Between 2009 and 2011 he acted among others in the Opera of the State Theatre Košice as the chief conductor and later as the artistic director.

The soprano **Veronika Holbová** – a soloist of the National Moravian-Silesian Theatre in Ostrava (NDM), studied opera singing with Eva Dřizgová - Jirušová at the Janáček Conservatory and the Faculty of Arts at the University of Ostrava. In 2015 she was awarded the 1st prize in the category Opera – Women at the Antonín Dvořák's International Singing Competition in Karlovy Vary. On the NDM stage she performed in the operas the Marriage of Figaro, Bartered Bride, Armida, Nabucco, Káťa Kabanová, Barber of Seville, Little Sweep, etc. She appears as a guest at the Opera of the National Theatre in Prague, Silesian Theatre in Opava and at the same time at the Opera of the State Theatre in Košice. She cooperates with Czech symphonic orchestras, with the ensemble Collegium 1704; in 2016 she introduced herself as a guest with the Slovak State Philharmonic, Košice.

Jana Kurucová - a soloist of the German Opera in Berlin (Deutsche Oper Berlin) first studied church music, conducting and singing at the Conservatory of Ján Levoslav Bella in Banská Bystrica. Subsequently she received a two-year scholarship at the University of Music and Performing Arts in Graz. She was significantly influenced by the teachers Agatha Kania and Gottfried Hornik there. She started to perform on stages in roles by Mozart, when she introduced herself to the audience as the Second Lady in The Magic Flute or as Ramiro in The Pretend Garden-Girl. In the theatre season 2005/2006 she was engaged at the Bavarian State Opera that was led by the legendary conductor Zubin Mehta. Between 2006 and 2009 she was a soloist at the theatre in Heidelberg, where she appeared in the role of Cherubino (Mozart, Marriage of Figaro), Charlotta (Massenet, Werther), Rosina (Rossini, Barber of Seville) and further roles. At that time the audience could also see her on concert stages. She performed for example at the Heidelberg Castle Festival, in the Queen Elisabeth Hall in Antwerp, Open Air at Gendarmmentmarkt in Berlin and on further stages. Since 2009 she has been a soloist of

Deutsche Oper Berlin, where she appeared in a number of roles, let us mention at least Fenena (Verdi, Nabucco), Mercedes (Bizet, Carmen), Flora (Verdi, La traviata), Zerlina (Mozart, Don Giovanni), Mélisande (Debussy, Pélleas et Mélisande) and further roles. In the National Theatre in Prague she introduced herself as Idamante in Idomeneo by Mozart. Our famous countrywoman appeared as a guest also on other German as well as non-German stages and cooperated with numerous significant conductors and directors. Her repertoire includes the Fox from the Cunning Little Vixen by Janáček (Janáček Opera), Meg Page from the Falstaff by Verdi, Suzuki from the Madam Butterfly by Puccini (both in Teatro Petruzzelli in Bari), Maffio Orsini from Lucrezia Borgia by Donizetti that she sung on her home stage together with our famous compatriots Edita Grúberová and Pavol Bršlík. She has successfully introduced herself on the stages of opera houses in Peking, Oslo, Dresden, Ostrava and others. On the stages of the Opera of the Slovak National Theatre we can see her in the role of Rosina and Donna Elvira (Mozart, Don Giovanni).

16
MÁJ

KODÁLY QUARTET

KODÁLY QUARTET – the quartet was founded by the students of the F. Liszt Academy of Music in Budapest in 1966 and named after the significant Hungarian composer Zoltán Kodály in 1972. The ensemble is considered to be the ambassador of Hungarian culture and has had a number of concerts on Hungarian as well as foreign concert stages, in the USA, Japan, China, India, New Zealand.... The quartet has recorded the complete Hayden, Beethoven, Schubert string quartets, works of contemporary Hungarian composers and both quartets by Z. Kodály.

The violinist **Attila Falvay** was admitted to the Ferenc Liszt Academy at the age of sixteen and pursued his studies under the direction of Professor Snitkovsky. In 1979 he was awarded the Second Prize at the Szigeti International Violin Competition. The following year he won the First Prize in the Hubay Competition. He completed a postgraduate course under Josef Sivo at the Academy of Music in Vienna, and in 1980 joined the Kodály Quartet.

Ferenc Bangó was born in 1977. From 1987 student of the Ferenc Liszt Academy in Budapest, in Andras Kiss's class. Later private student of Stefan Ruha and Josef Sívó (Vienna). Master classes with Ruggiero Ricci and György Pauk. Prizewinner of national and international competitions. Leader and soloist of the Chamber Orchestra of the National Philharmonic and the Solti Chamber Orchestra several times. Joined the Kodaly Quartet in 2015.

János Fejérvári completed his violin and viola studies at the Ferenc Liszt Academy in Budapest. As a student he attended chamber music classes conducted by György Kurtág and András Schiff, and between 1981 and 1985 was principal violist at the Budapest Opera. He is a founder member of the Budapest String Chamber Orchestra, playing first viola there for years.

György Éder studied in Ede Banda's class at the Ferenc Liszt Academy of Music in Budapest. After he had completed his degree, further studies led him to the United States and Canada (Yale University, 1978; the Banff Centre School of Fine Arts, 1983; University of Wisconsin, 1984-85). He was principal cellist of the Budapest Symphony Orchestra and later of the Budapest Festival Orchestra for several years. As a founder member of the Éder String Quartet he has won international competitions (Evian, 1976; Munich, 1977), and toured in almost every European country, the United States, Australia and New Zealand several times. He made recordings for Hungaroton, Teldec and Naxos labels.

18
MÁJ

FAUSTS TEMPTATION

The Bulgarian conductor **Yordan Kamdzhaliyov** is a graduate of the Hochschule für Musik in Berlin. The victory at the Jorma Panula International Conducting Competition in 2009 had a significant impact on his career. In 2011 he was appointed the Artistic Director of Heidelberg and the chief conductor of the Opera in Heidelberg and of the Philharmonic Orchestra Heidelberg as well. His artistic career started to develop successfully, so he cut down the commitments in Heidelberg – he became the principal guest conductor of Heidelberg and at the same time of the National Sofia Philharmonic Orchestra. He started to cooperate with prominent symphonic orchestras such as

The Japan Philharmonic, Tokyo Philharmonic Orchestra, Hamburger Symphoniker, Los Angeles Philharmonic, Sinfonieorchester Basel and later also with European opera houses (Comic Opera Berlin, Baltimore Opera Theatre...). In 2015 he took part in ALLEGRETTO, the International Central European Music Festival in Žilina, as the conductor of the Slovak State Philharmonic, Košice, where he received the award of the music critics. Y. Kamdzhlov is currently the artistic director and the chief conductor of The Berlin Group International Ensemble Innorrelatio.

Eugen Indjić who is celebrating a jubilee this year has lived an interesting life full of paradoxes... Due to his fascination with piano pieces by Chopin, he started to learn to play the piano at the age of eight. He had the first public concert just one year later. At the age of eleven he played the Campanella by Liszt on NBC television; he made his first recording for the RCA publishing house at twelve, at thirteen he cooperated with the Washington National Symphony Orchestra for the first time.... He studied piano with Alexander Borovsky at the Boston University /1959-64/; later he studied musicology and composition at the Harvard University; he took several private lessons at the Juilliard School with M. Munz and R. Lhévinne. He went on to study composition with the famous Nadia Boulanger in Paris. In 1972 he moved from the USA to France. When his cooperation with American and European symphony orchestras was fully underway, he had concerts on the most prominent world concert stages (Carnegie Hall, Avery Fischer Hall, Concertgebouw...). He worked under the baton of legendary conductors such as Rafael Kubelík, Valerij Gergijev, Georg Solti, Giuseppe Sinopoli, etc. In addition to the recordings with orchestras his rich discography includes the complete compositions for piano by F. Chopin, F. Liszt, C. Debussy, R. Schumann, L van Beethoven. Since 2010 Eugen Indjić is the residential artist of the Prague Symphony Orchestra.

Marián Lapšanský - is celebrating a jubilee as well; at the beginning of his career, between 1976 and 1979, he was a soloist of the Šfk; subsequently a soloist of the Slovak Philharmonic until 1992. He studied piano at the Conservatory in Bratislava and at the Academy of Performing Arts in Prague. He is the winner of numerous interpretation competitions (among others the 1st prize at the International Piano Competition of B. Smetana in Hradec Králové, victory at the Tribune of Young Performers within the Bratislava music Festival/. Thanks to these victories he started to cooperate with prominent conductors, soloists, and symphony orchestras. In addition to local and Czech orchestras, these were e.g. the Berlin Philharmonic, the MAV Symphony Orchestra in Budapest, the Vienna Chamber Orchestra, the Tokyo Metropolitan Orchestra, the National Philharmonic Johannesburg, etc. The chamber partnership with instrumentalists and opera singers represents a significant role in his career. In his repertoire for the piano duet he has cooperated with Peter Toperczer, Zuzana Paulechová and Eugen Indjić. In addition to his concert and teaching commitments /he teaches at the Academy of Performing Arts in Prague and at the Academy of Performing Arts in Bratislava/ M. Lapšanský is responsible for the preparation, design, and implementation of several events - he has founded and manages the J. N. Hummel International Piano Competition in Bratislava, the Festival MUSICA NOBILIS and the International Interpretation Courses for young interpreters in Piešťany (1989 - 1999), the Cyril and Method Foundation (Nadácia Cyrila a Metoda). Since 2004 he has held the position of the executive director of the Slovak Philharmonic. In 2014 he received the Award of the Minister of Culture of the Slovak Republic for his artistic activities.

22
MÁJ

CELLONET

Andrzej Bauer - the establisher and conductor of the Warsaw Cellonet Group - the winner of the International Competition ARD in Munich and of the International Interpretation Competition Prague Spring. He studied violoncello with K. Michalik, later took part in master courses under the lead of personalities such as A. Navarra, M. Sádlo, and D. Szafraň. Thanks to the Witold Lutoslawski Scholarship he had the opportunity to study with W. Pleth for 2 years in London. During his rich artistic career he performed both at solo recitals and as a soloist with symphony orchestras on Polish and foreign stages. In addition to artistic activities he also acts as a teacher - he teaches at the F. Chopin University of Music in Warsaw and at the Academy of Music in Bydgoszcz. In recent years he has been more and more active as a composer and improviser.

The Hungarian Symphony Orchestra Miskolc (MSO) was established in November 1963 and has been one of the most outstanding cultural institutions both in the region and in the whole country. The founder was the conductor Péter Mura who managed the orchestra until 1984. For the next 30 years the position of the chief conductor was taken over by László Kovács, the holder of the Hungarian State Award (2013) and of the Franz Liszt Prize. Under his lead the orchestra had more than 80 concerts each year (extraordinary concerts, concerts within subscription series, concerts for the youth) on both Hungarian and foreign stages. The international contacts of the orchestra flourished dynamically especially due to CD recordings that received great acknowledgement abroad, especially masterpieces by the Hungarian composers Ernő Dohnányi, Jenő Hubay and Leo Weiner (MSO was awarded Diapason d'Or in 2009 for the CD of the symphonic poem Toldi by Weiner). Some of them were even world premieres. The orchestra has cooperated with prominent interpreters and conductors such as Jurij Simonov, Ken-Ichiro Kobayashi, Mika Eichenholz, Shlomo Mintz, Zoltán Kocsis, etc. In the 50th concert season of 2013/2014 a new period has started in the artistic management of the orchestra. In May 2014 the new director Krisztina Szászné Pónuzs and the new chief conductor Tamás Gál were appointed.

The conductor **Tamás Gál** played the piano and violin in his childhood; he studied composition at the Conservatory. He graduated from the Ferenc Liszt Academy of Music in Budapest as a conductor. Since completing his studies at this prestigious school he has been a frequent guest at prominent Hungarian orchestras. He performed in all countries of Europe, in Hongkong, China, Taiwan, Japan and in the USA. His name is connected with renowned music festivals in the USA and in Europe; he is frequently invited to be a jury member of conducting competitions in Hungary as well as abroad. Tamás Gál was the chief conductor of the MAV Symphony Orchestra between 1998 and 2008 and a permanent guest conductor of the Hungarian State Opera House. He is extraordinarily successful also as a teacher; he is the head of the Conductors' Faculty at the F. Liszt Academy of Music in Budapest. Many of his students became multifold winners of international conducting competitions and hold the positions of artistic directors and chief conductors of Hungarian as well as European symphony orchestras. In addition to other prizes Tamás Gál is a holder of the prestigious national F. Liszt Prize (1998) and of the title Merited Artist of the Hungarian Republic (2008). He was appointed the chief conductor of the Hungarian Symphony Orchestra Miskolc in April 2014.

The soprano **Beatrix Fodor** started to study singing with K. Sárkány and continued in Koblenz with E. Szemző-Goese. After returning to Hungary she studied with M. Erce and completed her studies at the Academy of Music with J. Pászthy. Later she improved her knowledge within her postgraduate studies in Graz and in Vienna in the class of D. Lutz and F. Lukasowsky. Between 2004 and 2006 she was a member of the Studio of the State Opera in Budapest and she has been a permanent guest ever since – she performed in the operas by Mozart Don Giovanni as Donna Elvira, in *Così fan tutte* as Fiordiligi. At the Mozart Marathon of the Spring Festival she appeared as Donna Anna. In the Hungarian State Opera she performed in the operas *Xerxes*, *The Marriage of Figaro*, *Elektra*. Her favorite composer is Mozart, but on concert stages she also sang *Requiem* by Verdi (Wiener Musikverein) and *Requiem* by Dvořák (Styriarte Festival in Graz).

The Hungarian tenor **János Bándi** graduated from the Franz Liszt Academy (1981). During his studies he performed at the Hungarian State Opera. His voice has predestinated him to sing great tenor roles – *Almaviva* in *Barber of Seville*, *Alfredo* in *Traviata*, *Lenskij* in *Onegin*, *Tamino* in the *Magic Flute*, and *Fenton* in *Falstaff*. He has been a guest on prominent European opera stages, but also in Asia and Australia. In addition to opera roles his repertoire includes oratorio compositions, whereby several of them have been recorded on CDs such as *Psalmus Hungaricus* by Kodály, *Stabat Mater* by Rossini, *Te Deum* by Berlioz, *Requiem* by Mozart and Verdi, *Symphony No. 8* by Mahler.

The baritone **Marián Lukáč** has been a soloist of the Opera of the State Theater Košice since 2001, when he graduated from the Conservatory in Košice. He went on to study at the Faculty of Education (Department of Music) of the Catholic University in Ružomberok. He is a holder of several first prizes and awards, among others he has been the absolute winner at the Slovak-wide competition of conservatories. He was

awarded the premium of the Slovak Literary Fund for the first time in 2004 for the role of Leporello in the opera Don Giovanni, in 2010 for the role of Michonnet in the opera Adriana Lecouvreur. In 2011 he was awarded the annual prize of the Literary Fund for the role of Figaro in the Marriage of Figaro and in 2013 the premium of the Literary Fond for Michele in Il Tabarro by Puccini. On the stage of Košice opera he appeared in a number of roles of the world opera and operetta repertoire. Since 2001 he has also been a permanent guest of the State Opera in Banská Bystrica. He acts as a teacher, since 2005 he has taught at the Conservatory in Košice and at the Faculty of Education of the University in Ružomberok. He regularly performs with the Slovak State Philharmonic, Košice in the programs of symphony and chamber concerts.

The mixed singer choir of the Technical University of Košice **Collegium Technicum** was founded in 1983. The choir has been awarded a number of prizes at international festivals and competitions in Slovakia and abroad, such as Spittal an der Drau, Prague, Middlesbrough, Český Krumlov, St. Petersburg. In 2003 the choir was awarded the Prize of the City of Košice and in 2013 the Prize of the President of the Košice Self-Governing Region. During more than 30 years of its existence Collegium Technicum has been conducted by 45 professional conductors among others by Peter Phiplips, Oliver Dohnányi, Ondrej Lénard, Petr Altrichter, Tomáš Koutník, Peter Breiner, Irina Bogdanovich, Gábor Hollerung, Somtow Sucharitkul, etc. The choir has sung with renowned soloists and has cooperated with opera and symphony orchestras such as the Slovak Radio Symphony Orchestra Bratislava, Prague Symphony Orchestra, Dohnányi Orchestra Budafoek, Siam Philharmonic Orchestra, the State Theater Košice, the State Opera in Banská Bystrica. Since the season of 1986/87 the choir has also continuously cooperated with the Slovak State Philharmonic, Košice. The choir had 194 concerts and festival performances abroad in 21 states in Europe, in Israel, South America, the USA, Mexico, and in Thailand. The most recent success are two golden medals at the Grand prix Thailand 2016 in the city Pattaya. The discography of CT includes for example the CD Ivan Hrušovský Cantate Domino (1997), the CD Zdeněk Lukáš Te Deum laudamus (2002), and the CD Collegium Technicum in the Opera (2007), the 30th jubilee concert of CT at the Košice Music Spring Festival in 2013. Since 2010 Collegium Technicum has been conducted by Tatiana Švajková.

The mixed singer choir **Nostro Canto** is one of the youngest artistic ensembles of the Prešov University in Prešov. It was founded in 2010 as a necessity to enable the students – singers to learn in the process of studying for the career of music teachers. The founder and the conductor of the choir is Tatiana Švajková.

26
MÁJ

Richard Wagner: Opera Die Feen

The Opera in Košice will perform the work The Fairies (Die Feen) by Richard Wagner for the first time in Slovakia. Composed still in the style of the German Romantic opera and strongly influenced by Carl Maria von Weber and Heinrich Marschner the composer's first completed opera had its premiere as late as five years after the composer's death on June 29, 1888 at the royal court in the National Theater in Munich. Interestingly enough the opera was studied by the young Richard Strauss and the premiere was conducted by Franz Fischer. Even though the work was a success, over time it almost fell into oblivion and currently it is rarely performed. The Opera of the State Theater Košice together with the excellent conductor Robert Jindra and director Lubor Cukr will bring this forgotten work to life again portraying the desire of King Arindal for ideal love and ideal world. The opera ensemble will perform the Romantic story set in the Bavarian environment at the end of the 19th century with interesting and renowned guests.

27
APR

Viktor Tichonov - Exhibition of paintings

Viktor Tichonov comes from Belarus. He was born in a small town Pushkino, near Vitebsk – the birthplace of Marc Chagal – as if the neighborhood of these towns predestinated his artistic inclination. After graduation from the Belarussian Academy of Arts his artistic activities have blossomed. He had exhibitions at Belarussian as well as at foreign galleries /Spain, Sweden, Russia, England and the USA/ and also presented himself in author projects. Various public places are decorated with his canvases, mosaics, window-panes and frescos.



REKLAMA, MARKETING A PUBLIC RELATIONS

grafické práce copywriting tvorba webstránok
komunikácia s médiami tvorba tlačových správ
organizovanie podujatí CSR aktivity ...

Viac na www.lemur.sk.



Kvetky **ZOYA**

SINCE 2009

DONÁŠKA KVETOV: 0917 418 996

POŠTOVÁ 7, KOŠICE - ST. MESTO

SUPERMARKET FRESH, HRANIČNÁ 2C, KOŠICE - BARCA

SUPERMARKET FRESH /MODRÁK/, POVST. ČES. EUDU 3,
KOŠICE - FURČA

zoya@zoya.sk | www.zoya.sk

VAŠA REŠTAURÁCIA
A KAVIAREŇ V KOŠICIACH
POKRAČOVANIE PRÍBEHU
BOHATEJ HISTÓRIE



- Rodinné a biznis obedy v centre mesta
- Kulinárske večere v sprievode najlepších vín
- Tradičné jedlá i sezónne špeciality
- Voňavá káva, domáce limonády, štýlové kokteily
- Domáce i svetoznáme dezerty
- Darčkové poukážky



www.kaviarenslavvia.sk
facebook.com/KaviarenSlavia

*Parná symfónia
» lone prírody*



PREMÁVA OD 29. APRÍLA DO 21. OKTÓBRA 2017

WWW.DETSKAZELEZNICA.SK

62. KOŠICKÁ HUDOBNÁ JAR MEDZINÁRODNÝ HUDOBNÝ FESTIVAL

Vstupenky na koncerty sú v predaji v pokladnici ŠfK
(Dom umenia, Moyzesova 66, Košice, 055 2453 123, vstupenky@sfk.sk)

Pokladničné hodiny: Po: 14.00 – 16.00, Ut, St, Št: 14.00 – 17.00
a hodinu pred začiatkom koncertu na mieste jeho konania.
Zmena programu a účinkujúcich vyhradená!

PROGRAMOVÝ BULLETÍN

vydala: Štátna filharmónia Košice
zodpovedný redaktor: PaedDr. Mgr. art. Július Klein, riaditeľ ŠfK
redakcia: Hana Bonková, Lucia Potokárová, Tomáš Socha
rozbory diel: PaedDr. Mgr. art. Andrea Meščanová, PhD.
fotografie: Jaroslav Ľaš, archív ŠfK, archívy umelcov
preklady: ARB Trade, Košice
redakčná uzávierka: 3. apríla 2017
sadzba: ŠfK
grafické spracovanie: LEMUR, s. r. o.
tlač: Dolis, s. r. o.

www.sfk.sk
Dom umenia
Moyzesova 66
040 01 Košice

